

ရေးဟာတဲပေးစာ

သို့/

သျှမ်းသံတော်ဆင့် အယ်ဒီတာ ခင်ဗျား

သမိုင်းတစ်ခုလုံးကိုပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်ရင် နအဖစစ်တပ်ဟာ အရင်ကထက် အားကောင်းလာရုံသာမက စစ်ဖက်ပစ္စည်းကိရိယာ တွေလည်း ခေတ်မီလာတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နအဖစစ်တပ် ဟာ အရင်ကလို စစ်ရေးနဲ့အဖြေရှာတဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုသာမသုံး တော့ဘဲ ဗိုလ်သန်းရွှေဟာ (ကန့်သတ်ချက်နဲ့) ဒေါ်စုနဲ့ဆွေးနွေးဖို့ လက်ခံလာတယ်။ အကွက်ဆင်မှု နည်းပျူဟာ ပြောင်းလဲလာတယ်။

လူနည်းစုက နအဖလုပ်ရှားမှုကို လက်ခံလာကြပေမဲ့ လူအ များစုကတော့ ယုံကြည်နိုင်တဲ့လှုပ်ရှားမှုမဟုတ်ဘူးဆိုပြီး သတိထား စောင့်ကြည့်နေကြတယ်။ နအဖတပ်ချုပ်ဗိုလ်သန်းရွှေဟာအမျိုးသား ညီလာခံနဲ့ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တစ်ချို့ကိုနောက်ခံထားပြီး သူတို့ကိုနိုင်ငံ တကာက လက်ခံ၊ ထောက်ခံလာအောင် အချိန်ဆွဲလှည့်ကွက်ပြောင်း နေတာဖြစ်တယ်လို့ အများစုကယူဆကြတယ်။

စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ နိုင်ငံခြားကူညီထောက်ပံ့မှုနဲ့ ရင်းနှီးမြုပ် နှံ့မှုကို အလိုချင်ဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအကူအညီတွေရရင် စစ်အုပ်စုခိုင် ခိုင်မာမာရပ်တည်နိုင်မယ်။ တဆက်ထဲ ကျနော်တို့ ဒီမိုကရေစီအရေး လှုပ်ရှားနေသူတွေ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေ၊ အခြေခံလူ့အခွင့်အ ရေးတိုက်ပွဲဝင်ကြသူတွေအတွက် အလိုအလျောက် အားနည်းသွား

မှာဖြစ်ပါတယ်။

ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံကရေးဆွဲတဲ့ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း အစိုးရကိုရွေးကောက်တင်မြှောက်မယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတကာရဲ့ထောက်ခံ ချက်ကိုတော့ရနိုင်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝန်ကြီးတွေအားလုံးကိုနအဖစစ်အုပ် စုကပဲ ရွေးကောက်ပါလိမ့်မယ်။

နအဖစစ်အုပ်စုဟာ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ အရေးပေးမဖြေရှင်းချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံရေးသဘောထားကွဲလွဲသူ တွေကို ရန်သူအဖြစ် သဘောထားသတ်မှတ်နေတယ်။ ဒီစိတ်ထား လုပ်ရပ်ရှိနေသေးသရွေ့ နအဖဟာ အောင်မြင်မှုရမှာမဟုတ်ပါဘူး။

ကျနော်တို့အားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရမယ့်အချိန်ရောက် ပြီ။ လက်နက်မဲ့ဆန္ဒပြသူတွေနဲ့ သံဃာတော်တွေကို ယုတ်မာစွာ သတ်ဖြတ်ရဲသူ လူမဆန်တဲ့နအဖစစ်သားတွေကိုတွန်းလှန်ဆန့်ကျင် ဖို့ အချိန်တန်ပါပြီ။

ဒါမှအားလုံးလိုချင်ကြတဲ့ “ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးပြောင်းလဲမှုနဲ့ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ” အဖြစ်တွေ့မြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

Jaw Wild Frontier

သျှမ်းသံတော်ဆင့် အယ်ဒီတာ ခင်ဗျား -

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၀၇ ဩဂုတ်ကစစ်အာဏာရှင်တို့ လောင်စာဆီဈေး တဟုန်ထိုး တိုးမြှင့်သတ်မှတ်လိုက်လို့ တတိုင်းပြည်လုံး ရဟန်းရှင်လူ ကျောင်းသားပြည်သူတွေဆန္ဒပြမှုဖြစ်လာကတည်းကစပြီးတနေ့တခြား ဝမ်းစာရှာရခက်လာတာ မပြောလဲဘဲ လူတိုင်းသိကြပြီးသားပါ။ အဲဒီ ဒုက္ခတွေ ခံစားနေရတဲ့ သူတွေထဲမှာ အငှားကားမောင်းတဲ့ ကားသမား တွေရဲ့ခံစားချက်ကိုလဲ ကျေးဇူးပြု၍ နားထောင်ပေးစေချင်ပါတယ်။

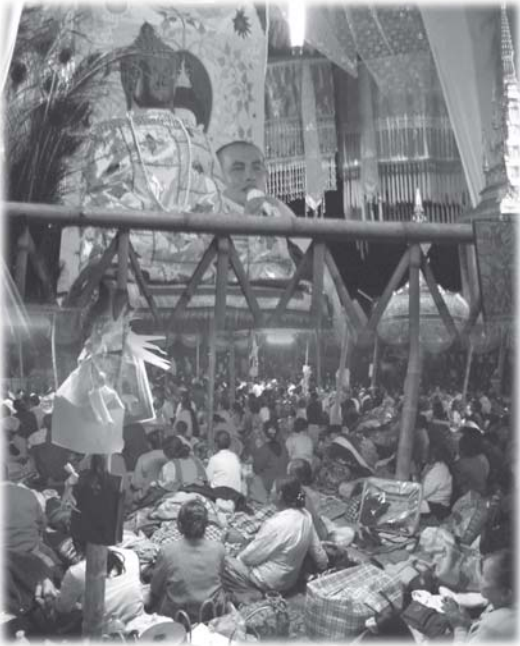
ကျနော်ဟာ(သူများကားငှားပြီး)တောင်ကြီး-တာချီလိတ် ခရီး သည်တင် ပြေးဆွဲနေတဲ့ ဗင်ကားဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ လမ်း တစ်လျှောက်လုံး မြို့တိုင်း အဝင်/အထွက်ဂိတ်တိုင်းမှာ နအဖစစ်သား ပုလိပ်သူတောင်းစားတွေကို ဂိတ်ဝင်ကြေးပေးရတယ်။ တောင်ကြီးကနေ တာချီလိတ်အထိ ဂိတ်ပေါင်း ၁၀၀ နီးပါးရှိတယ်။ ရတဲ့ကားခထဲက ဆီဖိုး၊ ထမင်းဖိုး၊ ပုစိုဖိုး၊ ဒီဖိုး၊ ဂိတ်အာဏာပိုင်တွေကို (မရှိတဲ့ထဲက) စွန့်ကြ

ပေးကမ်းရတဲ့ အဖိုးအခအားလုံး နှုတ်လိုက်ရင် ခရီးတစ်ခေါက်အတွက် နှစ်သောင်း သုံးသောင်း လောက်ဘဲကျန်တယ်။ အံ့နာကြေးထပ်နှုတ် လိုက်ရင် ကားသမားမိသားစု စားဖို့သောက်ဖို့ လောက်ရုံကလေးဘဲ ကျန်ပါတယ်။ အရမ်းစိတ်ဓါတ်ကျတယ်ဗျာ။ မောပန်းရတာနဲ့ လုံးဝ မတန် ဘူး။

ကျနော်တို့ ကားဆရာတွေထက် ပိုကျပ်တည်းတဲ့ လက်လုပ် လက်စားတွေလဲရှိဦးမှာဘဲ။ စစ်အစိုးရမပြောင်းသေးသရွှိ၊ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံမဖြစ်သေးသရွှိ ဒီလိုဘဲ ဆက်လက်ဒုက္ခခံစားနေရဦးမှာသေချာ တယ်။ မနက်ဖန်အတွက် စားဖို့၊ ဘာရှိလဲဘာနဲ့ စားမလဲဆိုတာနေ့တိုင်း တွေးတော၊ ပူပင်နေရပါတယ်။

ဗင်အငှားယဉ် ဒရိုင်ဘာတစ်ဦး

မိုင်းဖုန်းဆရာတော်မွေးနေ့ ပွဲလာ ပန်ဆန်းဒကာ / ဒကာမများ မယ်ဆိုင်နယ်ခြားဖြတ်ကျော်ခွင့်မရ

မွေးနေ့ပွဲ၌ တရားဟောစင်ပေါ်မှ မိုင်းဖုန်းဆရာတော် တရားဟောနေပုံ

၂၀၀၈ ဇန်နဝါရီ ၅ ရက်တွင်ကျရောက်သောမိုင်းဖုန်း ဆရာတော်ဦးဥာဏသံဝရ (ခူးဝါးဝန်းစုမ့်)၏ သက်တော် ၄၃ နှစ်ပြည့်မွေးနေ့ ပွဲသို့ သွားပြီးပြည်၊ ကချင်ပြည်၊ ရွှေလီနယ်တရုတ်ပြည်ဆစ်ဆောင်ပန်းနား ဘက်မှ သွားပြီးများအပြင် ပလောင်(တအာန်း)၊ လားဟူ၊ မုံ့လူမျိုးများ လူဦးရေသောင်းချီ လာရောက်ဖူးမျှော်လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်၏ဒကာ ဒကာမများသည် ပွဲကျင်းပရာ ထိုင်းနယ်စပ် တာချီလိတ်တဘက်ကမ်း မယ်ဆိုင်မြို့အနီး ဝမ်းဝန်းကျောက်ရွာသို့ ၂၀၀၇ ဇီဝင်ဘာလကုန်ကတည်းက ရောက်ရှိကြ၏။ ဆစ်ဆောင်ပန်းနား ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းမှ တိုင်းလိများ အင်အား ၇၀-၈၀ ခန့်လည်း လောနိုင်ငံမှတစ်ဆင့်မဲခေါင်မြစ်ကူးဝင်ရောက်လာကြသည်ဟုဆိုပါ သည်။

မိုင်းဖုန်းဆရာတော်၏ မွေးနေ့ပွဲကို ယခင်နှစ်က တာချီလိတ်-မယ်ဆိုင်နှင့် အနည်းငယ်ဝေးသော ကျိန်းဆန်မြို့နယ်၌ကျင်းပရာ လာရောက်ပူဇော်လှူဒါန်းကြသည့်ပရိတ်သတ်များ ၇သောင်း ၈ သောင်း ခန့်ရှိ၏။ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကြောင့် ယခုနှစ်မယ်ဆိုင်အနီး၌သာ ကျင်းပခဲ့သော်လည်း အယောက် ၃-၄ သောင်းခန့်သာရှိသည်ဟုဆိုပါ သည်။

အပစ်ဝ အထူးစစ်ဒေသ ၂၊ မိုင်းလားအထူးစစ်ဒေသ ၄ မှ ဟိုင်းလက်စ် ကား ၃-၄ စီးခန့် ဆင်းလာကြသည့် ကလေး၊ အမျိုးသမီး များနှင့် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သူများ ဖြစ်ကြပြီး နအဖထုတ်ပေးသော နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကဒ်ပြား ရှိသူ ၇-၈ ယောက်ခန့်သာရှိသည်။ အများစုမှာ ဒေသခံ အပစ်ရပ်အဖွဲ့ ထောက်ခံစာဖြင့်သာလာကြ သောကြောင့် မယ်ဆိုင်ချောင်းကူးတံတား၌ နအဖလဝကအာဏာပိုင်များ၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာလုံခြုံရေးအဖွဲ့ MAS များက နယ်စပ်ဂိတ်ဖြတ်သန်းခွင့် လက်မှတ်လုပ်မပေးပဲ- “ဆွေမျိုးတွေဆီအလည်သွားမယ်၊ဆေးဝါး ကုသဖို့ သွားမယ်ဆိုရင်တော့ လက်မှတ်လုပ်ပေးနိုင်မယ်။ မိုင်းဖုန်းဆရာ တော် သွားဖူးမျှော်ဖို့ဆိုရင် လက်မှတ်လုံးဝလုပ်မပေးနိုင်ဘူး” ဟုဆိုပြန် သဖြင့် တစ်ယောက် ဘတ် ၆၀၀-၇၀၀ လောက်ကုန်ကျခံ၍ မှောင်ခို လမ်းပြများဖြင့် မယ်ဆိုင်ချောင်းဖြတ်ကူးလာကြရသည်ဟု ပွဲသို့ရောက် လာသည့် မိုင်းလားဒေသခံတစ်ဦးကပြောပြသည်။

သွားပြီးပြည်တောင်ပိုင်းမှ ဆရာတော်၏ဒကာတစ်ဦးက “ဒီနှစ် စီးပွားရေး အရမ်းကျပ်တည်းတယ်။ ပွဲလာချင်သူများပေမဲ့ ပိုက်ဆံမရှိကြ ဘူး။ ခရီးစားရိတ်အတွက်အိမ်သုံးပစ္စည်းတွေ ရောင်းချ၊ လယ်တွေ မြဲတွေ ပေါင်နှံထားကြပြီးလာကြတာတွေလဲရှိတယ်” ဟုဆို၏။

ဆရာတော် ဦးဥာဏသံဝရ၏ မွေးနေ့ပွဲသို့ လာရောက်ပူဇော် သည့် သွားပြီးပြည်တွင်းမှသံဃာတော်တစ်ပါးက “ဘယ်သူတွေ ဘယ်လို တားတား ဦးဇင်းတို့တော့ခူးဝါးဝန်းစုမ့်ကို ကိုးကွယ်နေမှာဘဲ။ ဆရာ တော်ဘုရားကို နအဖစစ်အစိုးရက ဘယ်လောက်ဘိပြည်ဝင်ခွင့်ပိတ်ပင် နေပါစေ ထိုင်း၊ လောလူမျိုးတွေ ဆရာတော်ကိုသိကြတယ်။ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသွားတွေအတွက် ခူးဝါးဝန်းစုမ့်ဟာ In-ternational Image တစ်ခုဖြစ်တယ်” ဟု ပြောသည်။

ခူးဝါးဝန်းစုမ့်ခေါ် မိုင်းဖုန်းဆရာတော် ဦးဥာဏသံဝရအား ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့က ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ချိန်းရိုင်း ခရိုင်၊ ကျိန်းဆန်မြို့နယ်နေ သွားမိဘများက ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၀ နှစ်သားကတည်းကသင်္ဃန်းဝတ်ရှင်ပြုခဲ့ပြီးဝါတော် ၂ ဝါရလာသော အခါ ထိုင်း၊ သွား၊ လောနယ်စပ် ရွှေကြိတ်ဒေသ မိုင်းဖုန်း၌ သာသနာပြုရာ မှ ယခုအချိန်အထိ မိုင်းဖုန်းဆရာတော်ဟူ၍ လူသိများခဲ့သည်။ ၂၀၀၄ နှစ်လယ်က မိုင်းဖုန်းဆရာတော်အား သွားခေါင်းဆောင်များကို စည်းရုံး ရေးတရားဟောခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရေးတရားဟောခြင်း စ သော နအဖစစ်အစိုးရ၏စွပ်စွဲမှုခံရပြီး ပြည်ဝင်ခွင့်ပိတ်ထားသဖြင့် သွား ပြည်သို့ မပြန်နိုင်ဘဲ ယနေ့ ထက်တိုင်ထိုင်းနိုင်ငံ၌သာ သီတင်းသုံးနေထိုင် တော်မူခဲ့ရသည်။ □

နိုင်ငံရေး

အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှစ် ဆိုသော်လည်း သျှမ်းခေါင်းဆောင်များ လွတ်လပ်မှုမမြင်သေး

ထက်အောင်ကျော် (ဒီဇီဘီ ၀၉၊ ၂၀၁၀)

ဒီနှစ်သစ်ကို အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှစ် ဖြစ်စေရမယ်လို့ NLD က အဆိုပြုတာကို အပြည့်အဝ ထောက်ခံကြိုဆိုပေမဲ့ ဆွေးနွေးပွဲတွေမစခင် ပါတီခေါင်းဆောင်တွေကိုပြန်လွှတ်ဖို့ လိုအပ်ကြောင်း သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် SNLD ကပြောကြားပါတယ်။

“အမှန်တော့ အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေရေး ဆိုတာ ၂၀၀၈မှမဟုတ်ပါဘူး။ ပြီးခဲ့တဲ့ ၁၉၉၈ ကတည်းကလုပ်ရမယ့်ကိစ္စလို့ ကျနော်ခံယူထားပါတယ်။ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးမလုပ်ဘဲနဲ့ တော့ လက်ရှိကြုံနေရတဲ့ အခက် အခဲအားလုံးကို ဘယ်လိုမှရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ခဏထား။ လက်တွေ့ကျကျနဲ့ စစ်မှန်တဲ့တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို စေတနာမှန်မှန်နဲ့ စလုပ်ဖို့ လိုအပ်ပြီလို့ ကျနော်တို့ထပ်လောင်း တောင်းဆိုလိုပါတယ်။”

ပြီးခဲ့တဲ့ လွတ်လပ်ရေးနေ့မှာ ထုတ်ပြန်တဲ့အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ အဆိုပြုချက်အသစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး SNLD ပြောခွင့်ရ စိုင်းလိတ်က အဲဒီလို ပြောကြားတာဖြစ်ပါတယ်။ SNLD ဟာ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အမတ်နေရာ ဒုတိယအများဆုံးရခဲ့ပါတယ်။ နအဖ ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေကိုယ်တိုင်က တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကိစ္စ ဘာမှ မပြောဘဲ လမ်းပြမြေပုံ ၇ ချက်အတိုင်းပဲဆက်သွားမယ်လို့ ပြောဆိုနေချိန်မျိုးမှာ ဒီအဆိုပြုချက် လက်တွေ့ဖြစ်နိုင်ချေမရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။

“အခုအနေအထားအတိုင်းဆိုရင်တော့ ဖြစ်နိုင်ချေမရှိ သေးဘူးလို့ သုံးသပ်ရမှာပဲ။ နအဖစစ်အစိုးရနေနဲ့ ဒီထက်ပိုရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမယ့်အခက်အခဲတွေကြုံလာရင်မဖြစ်မနေလုပ်ရတော့မယ်မလုပ်မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုးကျရင်တော့ လုပ်ကောင်းလုပ်မယ်လို့ ကျနော်မြင်ပါတယ်။”

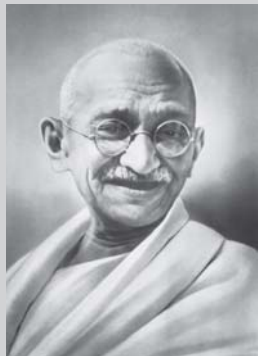
အဆိုပါကိစ္စတွေဖြစ်ပေါ်လာဖို့ ပထမဆုံးနအဖဘက်က ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ဖို့လိုတာက ကျန်းမာရေးမကောင်းဖြစ်နေကြတဲ့ SNLD ဥက္ကဋ္ဌခွန်ထွန်းဦးနဲ့ရှမ်းတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေကို ဆေးဝါးကုသခွင့်ပေးဖို့နဲ့ အမြန်ဆုံးလွှတ်ပေးဖို့ပဲလို့ စိုင်းလိတ်က တိုက်တွန်းပြောကြားပါတယ်။

“နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေလွတ်မပေးဘဲ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးဆိုတာ တဖက်သတ်ကြီးလုပ်လို့ မရဘူး။ လွှတ်ကိုလွှတ်ပေးရမှာပါ။”

ထိန်းသိမ်းခံနေရတဲ့ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များအနက် ခွန်ထွန်းဦးဟာ ဇန်နဝါရီလဆန်းပိုင်းကစပြီး ပူတာအိုမြို့ရဲ့ ဆိုးရွားတဲ့ရာသီဥတုဒဏ်ကြောင့် ဆီးကျိတ်ရောင်ရောဂါပြန်ထလာလို့ အိပ်ရေးပျက်၊ အစားအသောက်ပျက်နေတယ်လို့ စိုင်းလိတ်ကပြောပါတယ်။ ဦးစိုင်းလှအောင်လဲ ဆီးချိုရောဂါနဲ့ဆက်နွယ်တဲ့ နောက်ဆက်တွဲရောဂါခံစားနေရလို့ ဆေးရုံတက်ရောက်ကုသခွင့်ပေးဖို့ စာတင်ထားတယ်လို့ စိုင်းလိတ်က ပြောပါတယ်။

နှလုံးရည်တိုက်ပွဲမှာပြသတဲ့သတ္တိကို ဘယ်သတ္တိမျိုးကမှ လိုက်မမှီ

“လူတိုင်းကြောက်စိတ်ရှိပေမဲ့ ဒီကြောက်စိတ်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် ထိန်းသိမ်းထားကြဖို့ ကြိုးစားရင်း မေတ္တာတရားလက်ကိုင် ထားပြီး တိုက်ပွဲဝင်ရတာမို့ နှလုံးရည်တိုက်ပွဲမှာပြသတဲ့သတ္တိကို ဘယ်သတ္တိမျိုးကမှ လိုက်မမှီဘူး။”

မတရားလုပ်ပြီးဖိနှိပ်ညှင်းပန်းတာကို နည်းသုံးနည်းနဲ့တုန့်ပြန်နိုင်တယ်။ ပထမက မတရားလုပ်တာကိုငြိမ်ခံပြီး ရှောင်ပြေးတဲ့နည်းဖြစ်လို့ သူ့ရဲဘောကြောင်တဲ့နည်း။ ဒုတိယနည်းကတော့ လက်နက်ကိုင်ပြီး ခံတိုက်တဲ့နည်း။ ဒီနည်းဟာငြိမ်ခံပြီး ရှောင်ပြေးတဲ့နည်းထက် ပိုကောင်းတယ်။ တတိယနည်းကတော့ အကြမ်းမဖက်ဘဲ အနုနည်းနဲ့ ရင်ဆိုင်တိုက်တာဖြစ်လို့ သတ္တိအပြောင်ဆုံးဖြစ်တယ်။”

အိန္ဒိယအမျိုးသားခေါင်းဆောင် မဟတ္တမဂန္ဒီ

ထောင်ကျကျမ်းစာပေါင်းစောင်များ ကျန်းမာရေးဆိုးရွားစိုးရိမ်ရသည့်အခြေအနေရှိ

မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်ထဲမှာ တသက်တကျွန်းထက် ရှည်ကြာမြင့်စွာ ထောင်ဒဏ်အသီးသီး ချမှတ်ထားခြင်းခံရတဲ့သူမိန်းမခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ယိုယွင်းနေကြပါတယ်။ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ပြီဖြစ်တဲ့ဦးခွန်ထွန်းဦးဟာ နယ်စွန့်နယ်ဖျားအကျဉ်းထောင်ထဲမှာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကောင်းကောင်းမွန်မွန်မရှိတဲ့အတွက် စိုးရိမ်တဲ့အခြေအနေ ဖြစ်နေပါတယ်။

နယ်မြို့တွေက အကျဉ်းထောင်အသီးသီးမှာ နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်တွေကျခံနေရတဲ့ သူမိန်းမခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေဆိုးဝါးလာမှုကို မိသားစုဝင်နဲ့ လုပ်ပေါ်ကိုင်ဖက်တွေက ပြောကြတာပါ။ ၁၉၉၀ပြည့်ရှေးကောက်ပွဲကာလက ဘုတ်တော်ယဉ်ကျေးရေးဦးစီးဌာန အနိုင်ရခဲ့တဲ့ သူမိန်းမခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ အဖွဲ့ချုပ် SNLD ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ထွန်းဦးအပါအဝင် ထိန်းသိမ်းခံသမျှမိန်းမခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ထောင်တွင်းအခြေအနေနဲ့ ဝတ်သက်လို့ SNLD ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် ဦးစိုင်းလိတ်က အခုလို ပြောပြပါတယ်။

“ပူတာအိုထောင်မှာ ၉၃ နှစ်ကျနေတဲ့ ဦးခွန်ထွန်းဦး နဂိုက အဆစ်အမြစ်ရောင်ရောဂါနဲ့ ဆီးကျိတ်ရောဂါရှိတယ်။ ဇန့်ဝါရီလဆန်းပိုင်းမှာ အအေးဒီဂရီက သူညီအောက်ရောက်လာတော့ ညပိုင်းဆိုအိပ်မရဘူး။ ဆီးကျိတ်ယောင်တဲ့ရောဂါထလာတော့ ဆီးခဏခဏ သွားတယ်။ ၁၀ ကြိမ်ကနေ ၁၁ ကြိမ် ၁၃ လောက် သွားနေရတယ်ဆိုတော့ အိပ်ရေးပျက်တယ်။ အိပ်ရေးပျက်ဖန်များတော့ အစားသောက်လည်း ပျက်လာတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဆေးဝါးကုသမှုလိုအပ်တယ်လို့ မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းက ပြောပြတယ်။

စိုင်းမျိုးဝင်းထွန်းနဲ့ စိုင်းညိုညိုမိုး သွေးဝမ်းသွားတဲ့ရောဂါက နှစ်ယောက်လုံးမှာ ရှိတယ်။ တယောက်က သလိပ်ရောဂါ၊ တယောက်က သွေးဝမ်းသွားလေ့သွားထရှိတယ်။

ကျောက်ဖြူထောင်မှာရှိတဲ့ ထောင်ဒဏ် ၇၉ နှစ်ကျနေတဲ့ ဦးစိုင်းလှအောင်က နဂိုက သွေးချို၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါရှိတယ်။ ထောင်ထဲမရောက်ခင် ပြီးခဲ့တဲ့ ၁၀ နှစ်ကျော်ကဆိုရင် တိုင်းရွက်ကလင်းကနေ ဟိုမုန်းထုတ်လွှင့်မှုများလွန်းတဲ့ ရောဂါခံစားရဖူးတယ်။ အခုအချိန်မှာ ဆီးချိုရော၊ ဟိုမုန်းထုတ်မှုများတဲ့ရောဂါရော နှစ်မျိုးစလုံးခံစားနေရတယ်။ ချွေးသီးချွေးပေါက်ကျတယ်။ ညညဆိုအိပ်လို့မရဘူး။ မောပမ်းတယ်။ အစားအသောက်တွေပျက်လာတယ်”

“မိသားစုကကျွမ်းကျင်တဲ့ ဆရာဝန်ကြီးများနဲ့ တိုင်ပင်ပြီးတော့ ဟော်မုန်းထုတ်လုပ်မှုများတဲ့ရောဂါနဲ့ ဆီးချိုတပြိုင်ထဲကုဖို့ အဆင်မပြေဘူး။ အပြင်ဆေးခန်းမှာ သို့မဟုတ်ဆေးရုံမှာ သွေးတိုင်းသွေးစစ်ပြီး

တော့မှ သေချာကုသမှု အဆင်ပြေမယ်။ နို့မို့ဆိုရင် အသက်အန္တရာယ် ထိခိုက်နိုင်တယ်လို့ ဆရာဝန်တွေက သတိပေးတယ်။ ဒါကြောင့်မိသားစုတွေက ပြီးခဲ့တဲ့ဒီဇင်ဘာ ၁၉ ရက်မှာ သက်ဆိုင်ရာ ထောင်အာဏာပိုင်နဲ့ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနကို တင်တယ်။ ဦးစိုင်းလှအောင်ကို ထောင်ပြောင်းခွင့်တောင်းတယ်။ ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှာဖြစ်ဖြစ် အပြင်ဆေးခန်းမှာဖြစ်ဖြစ် တက်ရောက်ကုသခွင့်ပြုပါလို့ စာတင်ထားလိုက်တယ်။ အဲကိစ္စကရက် ၂၀ နီးပါးကြာခဲ့ပေမဲ့ အခုထက်ထိတစ်စုံတစ်ရာ အကြောင်းပြန်ကြားခြင်းမရှိသေးဘူး။ နောက် ဘူးသီးတောင်ထောင်က ဦးထွန်းညို

ကလဲ ပြီးခဲ့တဲ့ ၄-၅-၆ လကစပြီးတော့မှ ကိုယ်အောက်ပိုင်း ဘယ်ဘက်တခြမ်း တရွတ်တိုက်ဆွဲချင်သလိုဖြစ်လာတယ်။ ကြာကြာရပ်လို့မရဘူး။ အစားအသောက်ပျက်တဲ့ အနေအထားလဲရှိတယ်။ ပြီးတော့နေရတာ ကျဉ်းကြပ်တာလဲပါမှာပေါ့။ အဲဒါကြောင့်မို့ သူ့ကိုလဲဘဲ အစားအသောက်တွေနဲ့ ဆေးဝါးကုသမှု အရေးတကြီးလိုအပ်နေတယ်။ လူကနုန်းချိုပြီးတော့မှ တဖြည်းဖြည်းနှမ်းပါးသွားမှာကို စိုးရိမ်နေရတယ်။”

အခုကျန်းမာရေးအခြေအနေတွေ ယိုယွင်းလာသူတွေ အပါအဝင် သူမိန်းမခေါင်းဆောင် ၈ ဦးကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်ပြည့်ထောင်စုနေ့ အကြိုကာလမှာဖမ်းဆီးခဲ့တာဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ အမျိုးသားညီလာခံ ဆန့်ကျင်မှုအပါအဝင် စွဲချက်အများအပြားနဲ့ ထောင်ဒဏ်အများဆုံး နှစ်တရာအထိ အပြစ်ပေးခံခဲ့ရသူတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီထဲက ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်တဲ့ ဆရာဦးစိုင်းမြင့်သန်းက သံတွဲထောင်တွင်းမှာ ၂၀၀၆ ခုနှစ်ကဘဲ သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။

ဗျူဟာမှူးကျင်းပခိုင်းသော သျှမ်းနှစ်သစ်ကူးပွဲတော် သီချင်းဆိုသူ အဖမ်းခံရ

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း လားရှိုးခရိုင် မိုင်းရယ်မြို့နယ်၌ဗျူဟာမှူး အမိန့်ဖြင့် ဇန္နဝါရီ ၁ - ၄ ရက်အထိကျင်းပသော သျှမ်းနှစ်ကူးပွဲတော် အပြီး အသက် ၂၄ နှစ်အရွယ် ဒေသခံ သျှမ်းအဆိုရှင်တစ်ဦး ဖမ်းဆီးချုပ် နှောင်ထားခြင်းခံရသည်ဟု သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသတင်း ရပ်ကွက်က ဆိုပါသည်။

မိုင်းရယ်အခြေစိုက် နအဖစစ်ဗျူဟာမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးကြည်မြင့် သည် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်၌ ကျရောက်သော ၂၀၀၂ ခုနှစ်သျှမ်းနှစ် ကူးအထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်ကို ဇန္နဝါရီလ ၃ ရက်၌ ကျင်းပခိုင်းရာပွဲကျင်းပစဉ် ကွယ်လွန်သူတေးရေးဆရာ စိုင်းမိုးစပ်ဆိုခဲ့ သော သျှမ်းလွတ်မြောက်မည့်နေ့ (ဝမ်းတိုင်းဟောင်းတေလွက်လျှောင်) တေးသီချင်းကို မိုင်းရယ်ဒေသခံ စိုင်းမောင်ထွန်း (၂၄ နှစ်) ကသီဆိုခဲ့ သည်။ ပွဲကျင်းပပြီး ၃ ရက်အကြာ ဇန္နဝါရီလ ၇ ရက်နေ့၌ နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်သောသီချင်းသီဆိုမှုကြောင့်ဟုဆိုကာ ဗျူဟာမှူး၏အမိန့်ဖြင့် မိုင်းရယ်ရဲမှူးက စိုင်းမောင်ထွန်း၏ နေအိမ်အထိ သွားရောက်ဖမ်းဆီးခဲ့ သည်ဟု မိုင်းရယ်ဒေသခံတစ်ဦးဆိုပါသည်။

“ဒီလူငယ်က ဘယ်နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ အစည်းမှာမှလဲမပါဘူး။ သူ့ အိမ်အလုပ်ဘဲ သူ့လုပ်တယ်။ သူ့အဖေ ထိုလူ့ခေါက်ဆွဲရောင်းတာကူ ပေးတယ်။ သျှမ်းသီချင်းလေးဆိုတာတောင် အဖမ်းခံရတယ်။ အခုထိ ပြန်မလွတ်သေးဘူး” ဟု ၎င်းကဆိုပါ သည်။

လားရှိုးမြို့မှ အရှေ့တောင်ဘက်မိုင် ၅၀ ခန့် အကွာရှိ မိုင်းရယ် တွင်သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မတီအဖွဲ့ ရံပုံငွေမလုံလောက်မှု

ကြောင့် ၂၀၀၂ ခုနှစ် သျှမ်းနှစ်သစ်ကူးပွဲမကျင်းပတော့ဟု ယခင်က တည်းက အဖွဲ့အစည်းမှဆုံးဖြတ်ထားသော်လည်း မိုင်းရယ်အခြေချ ဗျူ ဟာမှူးက ပွဲကျင်းပခိုင်းသဖြင့် မိုင်းရယ် သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုအသင်း က အလှူငွေထွက်ကောက်ပြီး ၁၀၁၂၂၀၀၇ က ကျရောက်သည့် နှစ် သစ်ကူးနေ့ကို ဇန္နဝါရီ ၁ ရက်နေ့ကျမှ ပွဲစတင်ကျင်းပခဲ့သည်။

“သျှမ်းနှစ်သစ်ကူးပွဲသာပြောတယ်။ ၂ ရက်နေ့မှာနှစ်သစ်ကူးပွဲ နဲ့ အတူပညာရေးစုံညီပွဲတော် ဆိုင်းဘုတ်တင်တယ်။ ၄ ရက်နေ့မှာလွတ် လပ်ရေးနေ့ အခမ်းအနားဆိုပြီးနှစ်သစ်ကူးပွဲနဲ့ အတူလုပ်ခိုင်းတယ်။ ၃ ရက်နဲ့ ၄ ရက်နေ့ည နှစ်ညမှာဘဲပွဲကျင်းပရတယ်။ Life Band တီးဝိုင်းအဖွဲ့ ၄ ဦးပြီး သျှမ်းတေးသီချင်းအဆိုရှင် ထဲနဲ့ လျှော့ပါ။ နန်းစံမုမ်း၊ စွမ်းမိန်းဟန်နဲ့ ယင်းဇွမ်းဖွဲ့တို့ ဖျော်ဖြေခိုင်းတယ်” ဟုအဆိုပါ မိုင်းရယ် ဒေသခံက ပြောပြသည်။

စိုင်းမောင်ထွန်းအဖမ်းခံရပြီးနောက် ကျန်အဆိုရှင် ၄ ယောက်အား လည်း လိုက်လံစုံစမ်းဖမ်းဆီးရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်သဖြင့် မိုင်းရယ် သျှမ်း စာပေယဉ်ကျေးမှုဥက္ကဋ္ဌ စိုင်းမြမောင်ကိုယ်တိုင် ဗျူဟာမှူးအား သွား တောင်းပန်ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။

အလားတူ ယခင်နှစ်ကလဲ လားရှိုးရမစစ်တိုင်းမှူးသည် သျှမ်း ပြည်နှစ်သစ်ကူးပွဲဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီများအား ပွဲကျင်းပရန်ခွင့် ပေးသည့်အပြင် မီးထွန်းရန်ဒီဇယ်ပါထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ပွဲကျင်း ပပြီးနောက်တရက် တိုင်းမှူးအမိန့်ဖြင့် အဆိုတော် စိုင်းဖေဝင်းဆိုင်မိန်း အပါအဝင်ကော်မတီဝင်တချို့ ကို ၃ ရက်ခန့် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားများ၏ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့များကို စစ်အစိုးရပိတ်ပင်

မွန်၊ ရှမ်း၊ ကရင် စတဲ့ တိုင်းရင်းသားစာပေယဉ်ကျေးမှုတချို့ အခုနှစ်အတွက် အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းတိုးဖို့ လျှောက်ထား ခဲ့တာကို အာဏာပိုင်တွေကခွင့်မပြုခဲ့တာလို တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်း တွေနဲ့ နီးစပ်သူတွေက ပြောဆိုနေကြပါတယ်။

အပစ်ရပ် မွန်ပြည်သစ်ပါတီ ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် နိုင်အောင်မင်း ကအခုလိုပြောပါတယ်။

“မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုအသင်းက ၁၉၉၀ ကစပြီးအသစ်ပြန်ဖွဲ့ စည်းလိုက်တယ်။ စာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မတီမော်လမြိုင်မြို့ဘားအံမြို့၊ ကျိုက်မရောမြို့ဆိုပြီးတော့ အသီးသီးဖွဲ့ ထားကြတယ်။ အသင်းအဖွဲ့ ရဲ့ သက်တမ်းကိုတစ်နှစ်တခါတိုးလို့ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ဇွန်လကစပြီး သက်တမ်းတိုးခွင့်မပြုတော့ဘူး။ ရှမ်းအမျိုးသား စာပေယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ တွေရော၊ ကရင်အမျိုးသားစာပေယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့တွေရော ကျနော်တို့ နည်းတူဘဲ သက်တမ်းတိုးခွင့်မပြုဘူးလို့ ကြားသိပါတယ်။ဘယ်လို

အကြောင်းကြောင့်လဲတော့မသိဘူး”

“ပြည်နယ်အတွင်းက မြို့နယ်အသီးသီးရဲ့ စာပေယဉ်ကျေးမှု အသင်းတွေဟာ ဥပမာပြက္ခဒိန်ထုတ်တာတို့ စာပေလှုပ်ရှားမှုလုပ်တာ တို့ရှိတယ်။ နှစ်သစ်ကူးမှာ လူကြီးတွေခေါင်းဆေးပင်လျှာတာတို့ ဘာတို့တော့လုပ်တယ်။ တခြားကိစ္စ ထူးထူးထွေထွေလုပ်တာမရှိပါဘူး။ မြို့နယ်အသီးသီးမှာဖွဲ့ ထားတဲ့ စာပေယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးရှိတယ်။ စစ်အစိုးရသတ်မှတ်ထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းမဟုတ် ဘူး။ သူတို့အချင်းချင်း ရွေးကောက်ထားတဲ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ဒီအ ဖွဲ့အစည်းတွေ သူတို့မြို့နယ်အမျိုးသားနေ့ လှုပ်ရှားမှုမှာ ပူးပေါင်းပါဝင် မှုလုပ်တာပါ။ အဓိကတော့ အစိုးရဖွင့်တဲ့ စာပေယဉ်ကျေးမှုလုပ်ငန်း တော့မဟုတ်ပါဘူး”

တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေ လုပ်ဆောင်

စာမှတ်နာ ၂၈ သို့

အပစ်ရပ် ရုလလဖ အား နအဖ လက်နက်ချခိုင်း

ရလလဖ လို.ခေါ် တဲ့ သျှမ်းပြည်လူမျိုးပေါင်းစုံလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို လက်နက်ချဖို့ စစ်အစိုးရကဖိအားတွေပေးနေပါတယ်။ နအဖနဲ့ သင့်မြတ်မှုရှိတဲ့ PNO ပအိုဝ်းအဖွဲ့ကလဲ ခြိမ်းခြောက်နေတယ် လို့ဆိုပါတယ်။

ရလလဖ အဖွဲ့ဟာ ဗမာစစ်အစိုးရနဲ့ ၁၉၉၄ ကအပစ်ရပ် ထားတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ ဇွန်လအတွင်းမှာ သုံးခြမ်းကွဲသွားခဲ့ရပါတယ်။ ဒုဥက္ကဋ္ဌ ခွန်တိဆောင် ခေါင်းဆောင်တဲ့ အင်အား ၁၀၀ ကျော်က တောပြန်ခိုခွဲပြီး ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ခွန်ချစ်မောင်အဖွဲ့က ဗမာအစိုးရဆီမှာ အပြီးအပိုင် လက်နက်ချခဲ့တယ်။ နာယကကြီး ဦးတာကလယ်နဲ့အဖွဲ့ကတော့ ဆီဆိုင်မြို့နယ် နောင်ထောင်မှာ အပစ်ရပ်ရလလဖအဖြစ် ကျန်ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ အခုနာယကကြီး တာကလယ်ခေါင်းဆောင်တဲ့အဖွဲ့ဟာ လက်နက်ချဖို့ဖိအားပေးခံနေရတယ်လို့ အမည်မဖော်လိုတဲ့ ရလလဖ အဖွဲ့နဲ့ နီးစပ်တဲ့သူတို့ကပြောပါတယ်။ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်က ရလလဖ အဖွဲ့ ဗိုလ်မှူးရဲနိုင်နဲ့ ရဲဘော် ၈ ယောက် မူးယစ်ဆေးဝါးမှုနဲ့ ဖမ်းဆီးထားပြီးတဲ့နောက်မှာ အခုလိုစတင်ဖိအားပေးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နိုဝင်ဘာလအတွင်းက ဆီဆိုင်မြို့နယ်မှာဘိန်းဖြူ ဘိန်းစိမ်း ၃ တန်လောက်ဖမ်းဆီးရတဲ့သတင်းကို ရလလဖအဖွဲ့ကပြည်ပ သတင်းဌာနတွေကိုပေးခဲ့တယ်လို့ ဗမာစစ်အာဏာပိုင်တွေကယူဆပြီး အခုလိုဖိအားပေးလာတယ်လို့ ရလလဖနဲ့နီးစပ်သူကသုံးသပ်ပါတယ်။ ဒီသတင်းကို ရလလဖ ကနေခဲ့ထွက်ပြီး တောပြန်ခိုလာတဲ့ ပအိုဝ်း အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ PNLO တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ကျော်က အခုလိုပြောပါတယ်။

“လက်နက်ချဖို့ ဖိအားပေးလာတယ်လို့ကြားတယ်။ ဒီကြားထဲမှာ ၂ ရက်နေ့က ဆီဆိုင် စကေ ၇ ကဗျူဟာမှူးဗိုလ်မှူးကြီး

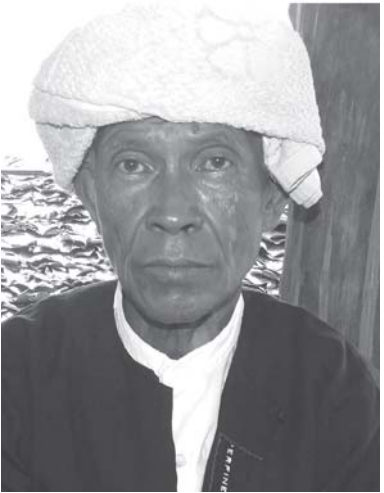
မျိုးမြင့်ကနေ ရလလဖ ဦးစိန်ရွှေကိုခေါ်ပြီး လက်နက်အပ်ဖို့ ဆွေးနွေးခဲ့တယ်လို့ သိရတယ်။ ရလလဖ ကလက်နက်မအပ်ဘူးဆိုရင် တိုက်မယ် ထင်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အဲဒီပတ်ဝန်းကျင်မှာ နအဖတပ်တွေ နေရာချထားတယ်။”

ဒီဇင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့က ဦးအောင်ခမ်းထီခေါင်းဆောင်တဲ့ ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်က ရလလဖအဖွဲ့ကို သူတို့ရဲ့အမှတ် ၅ တပ်ရင်းအဖြစ် ပူးပေါင်းဖို့ ဒါမှမဟုတ်ရင်လက်နက်ချဖို့ ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဒီတောင်းဆိုချက်ကို နှစ်ပတ်အတွင်း အကြောင်းမပြန်ရင် PNO ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်က ဗမာစစ်တပ်နဲ့ပူးပေါင်းပြီး ရလလဖကို တိုက်မယ်ဆိုတဲ့သတင်းတွေလဲ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ အရင်က ပအိုဝ်းဖြူ လို့လူသိများတဲ့ ဦးအောင်ခမ်းထီ ဦးဆောင် ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်ဟာ ပအိုဝ်းနယ်မြေအနောက်ပိုင်းကိုထိန်းချုပ်ထားပြီး ပအိုဝ်းနီလို့ခေါ်တဲ့ ရလလဖအဖွဲ့ကတော့ အရှေ့ဘက်ခြမ်းကိုထိန်းချုပ်ထားပါတယ်။ ဦးအောင်ခမ်းထီ ဦးဆောင်တဲ့အဖွဲ့ဟာ ပအိုဝ်းဒေသ တခုလုံးကိုထိန်းချုပ်နိုင်ဖို့ နအဖက ထောက်ခံမှုတွေပေးထားတယ်လို့ သျှမ်းပြည်နိုင်ငံရေး လေ့လာသူတို့ကပြောပါတယ်။ အခြားတဘက်မှာလဲရလလဖကနေ ခွဲထွက်ပြီး လက်နက်ချတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းခွန်ချစ်မောင်အဖွဲ့ဟာ နအဖနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ရလလဖ ဌာနချုပ်ကိုဆန့်ကျင်နေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခုအခါမှာ ဖမ်းဆီးခံထားရတဲ့ ဗိုလ်မှူးရဲနိုင်နဲ့အဖွဲ့ကို တောင်ကြီးမှာ ထိန်းသိမ်းထားတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ရလလဖဘက်ကတော့ ၁၉၉၄ မှာ အပစ်ရပ်သဘောတူညီချက်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားပြီးဒေသ တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ တိုးတက်ရေးကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော် လိုတဲ့သဘောထားရှိပါတယ်။

VOA 08/01/08

ဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်သူရိန်

ခွန်တိဆောင်

ဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ကျော်

စန္ဒာမင်းသမီး သျှမ်းပြည်အောက်ပေ့မတီရခြင်းစာအုပ် ရေးသားထုတ်ဝေ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံးသမ္မတ ညောင်ရွှေစော်ဘွား စစ်ရွှေသိုက်၏ သမီးတော်ကြီး စစ်စန္ဒာစင်းမိသည် **The Moon Princess : The Memories of The Shan State** အမည်ရှိ စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသားထုတ်ဝေကာ ပြီးခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာလ ၈-၉ ရက် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့၌ ကျင်းပသော သျှမ်းနှစ်သစ်ကူးပွဲ၌ တစ်အုပ် 16.95 ပေါင်ဖြင့် ရောင်းချဖြန့်ချိကြောင်း လန်ဒန်ရောက် သျှမ်းလူငယ်တစ်ဦးက ပြောပြ သည်။

စန္ဒာမင်းသမီး သျှမ်းပြည်ကိုအောက်မေ့ သတိရခြင်းဟု အမိပွယ်ရသော စာမျက်နှာ ၃၂၀ ပါ စာအုပ်မှာ စစ်စန္ဒာ၏ငယ်ဘဝ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်များအကြောင်း အသားပေးရေးသားထားသည်ဟု ဆိုပါသည်။

သူမငယ်စဉ် အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလ၊ ဂျပန်စစ်တပ် ဝင် ရောက်ချိန်၊ ၁၉၄၇ သျှမ်းစော်ဘွားများ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ပူးပေါင်း လွတ်လပ်ရေးယူစဉ်ကာလအခြေအနေ၊ ဖခင်ဖြစ်သူ စစ်ရွှေသိုက်မှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံးသမ္မတရာထူးလက်ခံခဲ့ပုံ၊ ၁၉၅၉ သျှမ်းပြည် စော်ဘွားများ အာဏာစွန့် လွှတ်ခြင်း၊ ၁၉၆၂ ဗိုလ်နေဝင်းနှင့် စစ်အုပ်စု အာဏာသိမ်းခြင်းနှင့် ၁၉၆၄ မယ်တော် စစ်နန်းဟိန်းခမ်းဦးဆောင်၍ သျှမ်းပြည်တပ်မတော် SSA ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပုံအပါအဝင် ဗိုလ် နေဝင်းစစ်အုပ်စုခေတ်မှ ယနေ့အထိအထိ သျှမ်းပြည်သူလူထု အပေါ်အနိုင်ကျင့်၊ ဖိနှိပ်မှုများအကြောင်း အပြည့်အစုံရေးသားထား

သည်ဟု ဆိုပါသည်။
စန္ဒာမင်းသမီးသည် သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ညောင်ရွှေဟော်နန်း တွင်ကြီးပြင်းခဲ့သည်။ ရန်ကုန် Methodist School ၌ ကျောင်းတက်ပြီး ၁၉၄၇ နောက်ပိုင်း ပညာဆက်လက်သင်ယူရန် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာသွားခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ Cambridge University ၌ Anthropology ဘာသာရပ်ဂုဏ်ထူးဘွဲ့နှင့် မဟာဝိဇ္ဇာ ဘွဲ့အသီးသီးရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ လောနိုင်ငံတို့၌ ကျောင်း ဆရာနှင့် သတင်းထောက်အလုပ် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်လာပြီး BBS (Burma Broadcasting Service) ဗမာ့အသံလွှင့်ဌာန၌ ၄ နှစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဗိုလ်နေဝင်းဦးဆောင်သော စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းယူပြီးနောက် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမေရိကန်လူမျိုးပီတာဆင်းမိနှင့်အတူ ဗမာပြည်မှ ထွက် ခွာကာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ ဟောင်ကောင်၊ အိုမန်၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ တို့၌ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ အလုပ်မှ အနားယူပြီး နောက် ခင်ပွန်းဖြစ်သူနှင့်အတူ စာပေများရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ လာမည့် ဇွန်လတွင် အသက် ၈၀ ပြည့်တော့မည့် စစ်စန္ဒာစင်းမိသည် သူမ၏ခင်ပွန်း ပီတာဆင်းမိနှင့်အတူ The Kingdom of Laos စာအုပ်ကို မကြာသေးခင်ကပင် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ □

စာမှတ်နာ ၂၆ မှ

ရာမှာ အကန့်အသတ်တွေရှိနေရုံသာမက ကျန်အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးမှု တွေလဲရှိနေတာကြောင့် တိုင်းရင်းသားတွေအနေနဲ့ ခံပြင်းမှုတွေရှိတယ် လို့ နိုင်အောင်မငေးကဆိုပါတယ်။

“ ကျနော်တို့အနေနဲ့ သက်တမ်းတိုးခွင့်မပြုတဲ့ကိစ္စအတွက် ခံစားမှုတွေအများကြီးရှိပါတယ်။ အမျိုးသားရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ခံစားမှု ပါ။ ဥပမာ မော်လမြိုင်တံတားထိပ်မှာရှိတဲ့ မွန်အမျိုးသားရဲ့ ပြယုဂ်တစ်ခု ဖြစ်တဲ့ ဟင်္သာရုပ်ပုံတံတားပြီးကတည်းက ဆောက်ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ ၃ လလောက်မှာ အဲဒီဟင်္သာရုပ်အစား ဆွမ်းအုပ်ကိုထည့် လိုက်တယ်။ ဒါက ကျနော်တို့ရဲ့ အမျိုးသားပြယုဂ်၊ ပြည်နယ်ပြယုဂ် အနေနဲ့ ဒီလိုဖြုတ်လိုက်တာဟာ ကျနော်တို့အပို့စိတ်မကောင်းစရာ။ မွန်အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်ဆိုတာ မော်လမြိုင်မှာရှေးကတည်းက

ရှိခဲ့တယ်။ ဒီပြတိုက်လဲ အခု မွန်အမျိုးသားဆိုတဲ့နာမည်မထဲဘဲ ယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်ဆိုပြီး နာမည်ပြောင်းလိုက်တော့ ကျနော်တို့အနေနဲ့ အဲဒီကအစ အများကြီးခံပြင်းစရာရှိတယ်။ နောက်တော့ ကျနော်တို့ စာပေကိုလွတ်လွတ်လပ်လပ်သင်ကြားခွင့်မပြုဘူး၊ အားလည်းမပေးဘူး။ နောက်ရက်ထူးရက်မြတ်တွေ ဥပမာအမျိုးသားနေ့ လိုမျိုးလွတ်လွတ် လပ်လပ်လုပ်ခွင့်မပေးဘူး။ ကျင်းပခွင့်မပေးဘူး။ ဒါဟာကျနော်တို့ အမျိုးသားကို တစ်မျိုးမျိုးအနေနဲ့ ထိမ်ချန်ပို့ထားတာလား။ မွန်ပြည် နယ်ဆိုပေမဲ့ ကျနော်တို့မွန်ရိုးရာ သမိုင်းပြယုဂ်တောင်ထားခွင့်မရှိပါ လားဆိုတဲ့ စိတ်မကောင်းစရာတွေ အများကြီးတွေ့ရင်စရာရှိတယ်။ နအဖတို့ပြောပြနေတဲ့ ဦးတာဝန်အရေးသုံးပါးမှာပါတဲ့ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဟာ တကယ့်လက်တွေ့မကျဘူးလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။”

VOA ၄/၁/၂၀၀၈ ဦးအောင်လွင်ဦး

ဆောင်းပါး

စစ်အစိုးရမရှိရင် ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲမှာလား

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စစ်အစိုးရမရှိရင် တိုင်းပြည်ပြိုကွဲသွားနိုင် တယ်ဆိုတဲ့အသံဟာ မကြာသေးခင်ပြီးဆုံးသွားတဲ့စင်္ကာပူက အာဆီယံ ထိပ်သီးစည်းဝေးပွဲပတ်ဝန်းကျင်မှာပေါ် ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံခြား ရေးဌာနပုဂ္ဂိုလ်က ဒီကိစ္စကို ပြောခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရလည်း မကြာခင် အကြောင်းပြနေတဲ့ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးက ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပြောတာလဲ။

“စစ်အစိုးရက တိုင်းရင်းသားတွေကို တကယ်ဘဲ စည်းလုံး ညီညွတ်စွာနဲ့ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်တယ်လို့ လူတွေတော်တော်များများ မမြင်ကြပါဘူး။ များသောအားဖြင့် စစ်အစိုးရဟာ လက်နက်အင်အားနဲ့ ထိန်းထားတယ်လို့ ခံမြင်ကြပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲအောင်အင် အားနဲ့ ထိန်းထားမှာမှာလား။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှု က တကယ်ဘဲလက်နက်နဲ့ မထိန်းဘဲ အချင်းချင်းစည်းလုံးညီညွတ်စွာနဲ့ နေနိုင်တဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုတကယ်မရှိနိုင်ဘူးလားဆိုတဲ့ရည်ရွယ်ချက် ကိုသိရမယ်။”

စယူကတည်းက ဖက်ဒရယ်မူ ပြန်လည်ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။”

“ပညာရှင်တွေပြောကြားတာ တကယ်စစ်မှန်တဲ့ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုနဲ့ သွားမယ်ဆိုရင် ခွဲထွက်ရေးဆိုတဲ့အသုံးအနှုန်းပြောစရာ မလိုဘူးလို့ ပြောတဲ့အတွက်ကြောင့် စစ်မှန်တဲ့ဖက်ဒရယ်တည်ဆောက် သွားရင် ကျနော်တို့ ခွဲထွက်စရာမလိုပါဘူး။”

KNPP ကရင်နီတိုးတက်ရေးပါတီခေါင်းဆောင် ရီမန်ထူး

“၁၉၇၆ ခု NDF စဖွဲ့ ကတည်းက ကျနော်တို့ ရခိုင်ပြည် လွတ်မြောက်ရေးပါတီ ပါဝင်လာပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ပေါ်မှာ အခြေခံပြီး စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုစနစ်ကိုတည်ဆောက်ကြမယ် အထူး သဖြင့် Coming together ပုံစံမျိုးနဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ တပ်ပေါင်းစု မှာပါလာရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ လူထုကတော့ အတိတ်နိမိတ်ကိုအခြေခံပြီး တော့ပြင်မယ်ယူမယ်ဆိုတာ ရှိကြပါတယ်။”

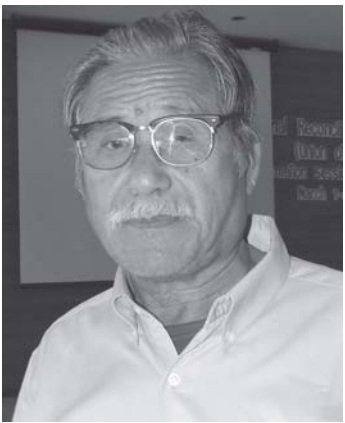
ရခိုင်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အင်အားစု ALP ပါတီ ခိုင်စိုးနိုင်အောင်

“ကျနော်တို့ တိုင်းပြည်မှာရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားအားလုံးရဲ့ သဘောထားကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၉၅၈ တုန်းက ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်း စစ်တပ်ထောက်လှမ်းရေးရဲ့ တာဘက်သတ်မှားယွင်းစွပ်စွဲချက် တွေပါ။ အယုံအကြည်ကဲပြီးတော့ ဖြစ်တဲ့ကိစ္စပါ။ ပင်လုံစာချုပ်ထဲမှာ ပါတဲ့ အချက်အလက်တွေအရ ၁၀ နှစ်အတွင်း တိုးတက်လာတဲ့ အခြေ အနေအပေါ် တောင်းဆိုလာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ခွဲထွက်ဖို့ တောင်းဆိုတာ မျိုးလဲမဟုတ်ဘူးလို့ ကျနော်တို့ သမိုင်းကြောင်းအရ သိရှိခဲ့ရပါတယ်။ ဒီနေ့ လဲဘဲ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတွေ အားလုံးကြားထဲမှာ စစ်မှန် တဲ့ပြည်ထောင်စုပုံစံတခုအတွက် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေ တိုင်းရင်း သားခေါင်းဆောင်တွေလက်တွဲပြီး ပေါ်ဆောင်နိုင်မယ်ဆိုရင် ခိုင်မာတဲ့ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို တကယ်ရမှာပါ။ အခုလို ဖိအား ပေးပြီး တဖက်သတ်လုပ်နေသမျှကာလပတ်လုံး ဘယ်တော့မှ စစ်မှန် တဲ့တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညွတ်ရေးကို ရမှာမဟုတ်ဘူး။”

တပ်ကုန်းမြို့နယ်က NLD ကိုယ်စားပြုတဲ့မဲဆန္ဒရှင်အမတ်ဦးဝင်းနိုင်

“စစ်အစိုးရမရှိရင် တိုင်းပြည်ပြိုကွဲမယ်ဆိုတာ ကျမတို့ လက်မခံဘူး။ တိုင်းပြည်တပြည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ အညီ စည်းကမ်းနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့စစ်တပ်ကို လက်ခံပါတယ်။ အာဏာရှင် စစ် အစိုးရကို လက်မခံနိုင်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာပြိုကွဲ အောင်လုပ်တာကလဲ စစ်အစိုးရကိုယ်တိုင် လုပ်နေတာဘဲဖြစ်တယ်။ တိုင်းရင်းသားများကိုသွေးခွဲပြီးကိုယ့်အဖွဲ့နဲ့ ကိုယ်နယ်မြေအလိုက်အပစ်

ကရင်နီ တိုးတက်ရေး ပါတီခေါင်းဆောင် ရီမန်ထူး

“ကရင်နီအမျိုးသားတွေအနေနဲ့ ကတော့ တကယ်လို့ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရင် စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုထဲမှာ နေဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်လေ့လာသိရှိရသလောက် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အင်အားစုတွေအနေနဲ့ လဲ တော်လှန်ရေးရည်ရွယ်ချက် တွေပြောတဲ့အခါမှာ မကြာသေးမှီ အချိန်ကာလအထိ ကရင်နီတိုင်းရင်း သားအချို့နဲ့ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတချို့ကတော့ သီးခြားနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးတောင်းဆိုနေကြတယ်လို့ ကျနော်မှတ်မိပါတယ်။”

“၂၀၀၀ ကစပြီးတော့ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို ကျနော်တို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့အခြေအနေအရ ဒီမိုကရေစီ လမ်းကြောင်းသွားပြီး ဖက်ဒရယ်လမ်းကြောင်းထဲဝင်တာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာဖက်ဒရယ်စစ်စနစ်နဲ့ နေထိုင်လို့ ရရင် ကျနော်တို့ ဘာဖြစ်လို့ နေထိုင်လို့ မရမှာလဲဆိုပြီးတော့ လွှတ်လပ်ရေး

အခတ်ရပ်စဲရေးအဖွဲ့တွေ ကွဲအောင်လုပ်နေတယ်။ အပေးအယူလုပ်ပြီး လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေပေးထားတဲ့ဟာက စစ်အစိုးရ တမင်ဖန်တီးထားတာဖြစ်တယ်။တိုင်းပြည်ပြိုကွဲအောင်တမင်ဖန်တီးထားတယ်လို့ပဲ ကျမ ယုံကြည်တယ်။ စစ်အစိုးရပြောတဲ့အတိုင်း စစ်အစိုးရမရှိရင်တိုင်းပြည်ပြိုကွဲမယ်လို့ပြောတဲ့နိုင်ငံအချို့ရှိပါတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံတွေက အစိုးရတွေဘယ်လိုအခြေခံအကြောင်းကြောင့်ပြောတာလဲ။ သူတို့အကျိုးတူစီးပွားဘက်ကြောင့်လား။တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အခြေအနေကို ကြည့်ပြီးပြောတာလား။ စစ်အင်အားတိုးချဲ့ပြီး ထိုးစစ်ဆင်နေတာကို တိုင်းပြည်မပြိုကွဲအောင်ကာကွယ်တယ်လို့ စစ်အစိုးရပြောတာ တိုင်းရင်းသားတွေအနေနဲ့ လက်ခံပါသလား။”

နန်းမိုးအေး - (ထိုင်း)

ဦးမောင်မောင်

“နအဖက စစ်အင်အားတိုးချဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တွေကို ထိုးစစ်ဆင်နေတာဟာ တိုင်းပြည်ပြိုကွဲအောင် လုပ်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေဟာ ဗမာပြည်လွတ်ရေးမရခင်ကတည်းက ဗမာအမျိုးသားနဲ့ တစုတည်းထဲနေဖို့ ကြိုးပမ်းလာတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီပြည်ထောင်စုကြီးပေါ်ပေါက်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မဆလခေတ်ကစပြီးတော့ နအဖခေတ်အထိ တိုင်းရင်းသားစုစည်းညီညွတ်မှုကို သူတို့ မလိုလားတဲ့အပြင် ထိုးစစ်ဆင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျနော်တို့တိုင်းရင်းသားကြားမှာ ပြိုကွဲမှု ဒုက္ခအကြီးအကျယ် ရောက်ခဲ့ရတယ်။ အဲကြောင့်သူတို့ ထိုးစစ်ဆင်မှုက တိုင်းပြည်ပြိုကွဲမှုကိုကာကွယ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။”

“နအဖက စစ်ရေးနဲ့ ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်နေတာဟာ တိုင်းရင်းသားတွေ တကယ်ကြောက်သွားအောင် ခုခံတော်လှန်စိတ် မဖြစ်ပေါ်အောင် ဆိုတဲ့ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်တာဖြစ်တယ်။ကျနော်တို့ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ဖို့ လက်တွဲပြီးလုပ်လာတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုကို ကြွေးကြော်ထားတဲ့အတွက် တိုက်ပွဲပြီးဆုံးသွားလဲဘဲ ကျနော်တို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားတဲ့အတိုင်း ဆက်လုပ်သွားမယ်။”

“ကျနော်တို့အားလုံး ပြည်ထောင်စုဖွဲ့ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်သင့်ပါတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ အာဏာရှင်တခြား၊ ပြည်သူ့တပ်မတော်ကတခြား။ အခု နအဖလုပ်နေတာ တပ်မတော်သည် ငါတို့၊ ငါတို့သည်တပ်မတော် ဆိုတဲ့ပုံသဏ္ဍာန်။ ဒါကျနော်တို့ လက်မခံဘူး။”

နိုင်ငံကိုကာကွယ်ဖို့ ထားတဲ့ တပ်မတော်ကသပ်သပ်၊ အာဏာရှင်ကသပ်သပ်မြင်ဖို့ လိုပါတယ်။ နောက်တချက်က တပ်ကြီးထောင်မယ်ဆိုရင် ကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ လက်နက်ကိုင်အင်အားစုတွေကို ပညာပေးဖို့ လိုမယ်။ ဆွေးနွေးဖို့ လိုမယ်။ ဒီမိုကရေစီဆိုတဲ့ကိစ္စ ခဏထားပြီးတော့ အာဏာရှင်သည် ငါတို့ ကိုကိုယ်စားပြုဘူးဆိုတဲ့ အသိဝင်လာအောင် ဆွေးနွေးဖို့ လိုမယ်။ ဒါကို ကျနော်တို့ အဓိကထားလုပ်ရမယ်လို့။”

“စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ရဖို့ကို ဘယ်သူကမှ ဦးဆောင်တာ မဟုတ်တဲ့ FCDCC လို့ ခေါ်တဲ့အစုအဖွဲ့ ဆိုပြီး အခြေခံမူရေးဆွဲရေးကော်မတီရှိပါတယ်။အဖွဲ့ဝင် ၁၇ ဦးပါပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့ တဖွဲ့ က ဦးဆောင်ဆွေးနွေးပါတယ်။ အားလုံးကသဘောတူတဲ့ အားလုံးကပါဝင်တဲ့ အာလုံးကနားလည်ထားတဲ့ အခြေခံမူ ၈ ချက်ရအောင် ကျနော်တို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ အဲဒီအခြေခံမူ ၈ ချက်ကနေ federal constitution အခြေခံဥပဒေကိုရေးဆွဲတဲ့ ကိစ္စဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အားလုံးသာတူညီမျှရှိတဲ့ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စု အနှစ်သာရကိုရှာတဲ့နေရာတောင်မှ အခြေခံမှာပွင့်လင်းလင်း လူတိုင်းပါဝင်ဆွေးနွေးလို့ ရအောင် ဖန်တီးပါတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုဆိုတာ ဘယ်သူမှ ဥပဒေရှေ့ မှောက်မှာ မရှိရဘူး။ အထူးအလေးပေးခြင်းခံရတာ မရှိရဘူး။ လူမျိုးစုတိုင်းအားလုံးသည် ဥပဒေရှေ့ မှောက်မှာတူညီရှိရမယ်။ ဒီဟာကိုအာမခံနိုင်တဲ့ စနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်တဲ့စနစ်။”

NCUB အတွင်းရေးမှူး ဦးမောင်မောင်

ဦးကျော်ဇံသာ

VOA 15/12/2007 စနေနေ့ ဆွေးနွေးခန်း

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ ကရင်လဲပါခဲ့

“ဂျပန်တော်လှန်ရေးမှာ ကရင်အမျိုးသားတွေလည်း တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ဂျပန်ဝင်ရင်းမှာဘဲ မန်းရွှေထွန်းကြာ ဦးစီးပြီး လူအင်အား ၁၀၀လောက်နဲ့ ဂျပန်ကိုတိုက်တယ်။ နောက်တခု ၁၉၄၅ ဂျပန်တော်လှန်ရေးမစခင်မှာ Force 136 ဆိုတာရှိတယ်။ ဗြိတိသျှ အစိုးရအနေနဲ့ အထွေထွေထိုးစစ်ဆင်ဖို့ ကိစ္စမှာ သူတို့ အခြေခံပြင်ဆင်မှုတွေလုပ်တယ်။ အဲဒီအပိုင်းမှာလည်း ကရင်အမျိုးသားတွေပါဝင်ခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်း ဂျပန်တော်လှန်ရေးစတော့ တဘက်ကလဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ BDA တပ်။ တဘက်ကလဲ ဗြိတိသျှတပ်။ BIA တပ်ထဲမှာလဲ ကျနော်တို့ ကရင်တွေ အများကြီးပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျနော်တို့ ကရင်တွေ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ သာဓကတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲလိုနဲ့ ဂျပန်ကို ကျနော်တို့ မောင်းထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်။”

ဗဒိုမန်းရှာ

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး KNU အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (BBC 04/01/08)

နအဖ ဖွဲ့စည်းပုံ - စစ်အာဏာရှင်မိားမိုးကရေစီ

နအဖ စစ်အစိုးရရေးဆွဲနေတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ ပြည်ထောင်စုလဲမဟုတ် ဒီမိုကရေစီလည်းမဟုတ် စစ်အာဏာရှင်စနစ်သာ ဖြစ်မယ်။မိားမိုးကရေစီသာဖြစ်တယ်လို့ သျှမ်းအမျိုးသားနိုင်ငံရေးဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားလဲဖြစ် ဖွဲ့စည်းပုံရေးရာကျွမ်းကျင်သူလဲဖြစ်တဲ့ ဦးရွှေအုန်းက ပြောကြားလိုက်ပါတယ်။

ဦးရွှေအုန်းဟာ မပြုကွဲနိုင်သောပြည်ထောင်စု ဆိုတဲ့စာအုပ်ကို ရေးသားပြီး ထုတ်ဝေခွင့်တင်ထားတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ၁၉၇၄ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲခဲ့တဲ့အတွက် မပြုကွဲအောင်ဘယ်လို ဖွဲ့စည်းပုံပြင်သင့်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ရေးသားထားတဲ့ စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

“ကျနော်တို့လိုချင်တာ ပင်လုံညီလာခံက အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှုမျိုးရှိရမယ်။ ပြည်တွင်းရေး လွတ်လပ်မှုရှိရမယ်ဆိုတဲ့မူနဲ့ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ အခြေခံမူ ရေးဆွဲတဲ့ခါကြတော့ နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှုမရှိဘူး။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဗမာပြည်နယ်၊ သျှမ်းပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ် အဲလို ပြည်နယ်တန်းတူလုပ်ချင်တာ။ အဲလိုဗမာပြည်နယ်မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဗမာပြည်မဆိုပြီးတော့ ပေါ်လာတယ်။ ပြည်နယ်တွေကအောက် ပြည်မကအပေါ်ဆိုတော့ တန်းတူညီမျှမှုမရှိဘူး။ တန်းတူညီမျှမှုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ဗမာက အထက် ကျန်တဲ့လူမျိုးအားလုံးက အောက်မှာဆိုတော့ မဟာဗမာနိုင်ငံဖြစ်သွားပြီ။ အဲတော့ တန်းတူညီမျှမှုမဖြစ်ဘူး။ အဲလိုမဖြစ်တော့နောက်ပိုင်းပြဿနာပိုပြီး ရှုပ်ထွေးလာတယ်။ အဲလိုရှုပ်ထွေးလာလို့ ပြင်ဖို့ ကျနော်တို့ကြိုးစားတော့၁၉၆၂မှာအာဏာသိမ်းခံလိုက်ရတယ်။ကျနော်တို့ ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲအောင်လုပ်တယ် ဘာညာဆိုပြီး ၁၉၇၄ မှာပြန်ဆွဲတော့ အဲဒီဟာက ပိုပြီးပြည်ထောင်စု မဟုတ်တော့ဘူး။ တပြည်ထောင်စနစ်။အဲဒါလဲ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှာပြိုကွဲသွားတာ။ နောက် အဲလိုမျိုး

မဖြစ်အောင် တန်းတူညီမျှမှုရှိတဲ့ ပြည်ထောင်စုစနစ် တည်ဆောက်မှ ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲမှာ။”

“အခုစစ်အစိုးရရေးဆွဲနေတာက ပြည်ထောင်စုလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဒီမိုကရေစီလဲမဟုတ်ဘူး။ ကျနော်တို့ကတော့ မကြိုက်ဘူး။ ၄၈ တန်းကရော ၇၄ တန်းကရောအကုန်လုံးကမဟာဗမာနိုင်ငံတွေကြီးဘဲ။ အခုရေးဆွဲနေတဲ့ဟာက ပိုဆိုးသွားတယ်၊ အမှန်က။ သူတို့ လုပ်တာက ပြည်ထောင်စုပုံစံမဟုတ်ဘူး။ သူတို့ သဘောထားကို မကြိုက်ဘူး။ သူတို့ သဘောထားက ၁။ ပြည်ထောင်စုလည်းမဟုတ်ဘူး ၂။ ဒီမိုကရေစီမဟုတ်ဘူး ၃။ စစ်တပ် တပါတီစစ်အာဏာရှင်ဘဲ။ ပြည်သူတွေ စစ်အစိုးရအောက် အနှစ် ၄၀ နေလာတယ်။ ဒါဟာတရားဝင်မဟုတ်ဘူး။ အခု အခြေခံမူရေးဆွဲပြီးသွားလို့ရှိရင် တရားဝင်ဖြစ်သွားပြီ။”

ဆရာက တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရော ပြည်ထောင်စုရေးရာရော နှစ်ပေါင်းများစွာလေ့လာထားတဲ့သူဆိုတော့အခုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ မူကြမ်းရေးဆွဲနေတဲ့ဗမာစစ်အစိုးရကိုအခြေခံမူတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဆရာဘယ်လိုအကြံပြုချင်ပါသလဲ။

“ဒီတိုင်းသွားမယ်ဆိုရင် ဖြစ်တော့ဖြစ်သွားမှာဘဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ သူတို့က အကုန်လုံးလက်ဝါးကြီးအုပ်ထားတာကိုး၊ မကျေမနပ်နဲ့ဖြစ်သွားရင်တော့ကြာရှည်မခံဘူး။တနေ့ နေ့မှာပြိုကွဲလိမ့်မယ်။ ညီညွတ်နိုင်နင်းလုပ်ကြပါ။အမျိုးသားညီလာခံဆိုတာကသူတို့ခေါင်းခေါက်ရွေးထားတာဘဲ။ ခေါင်းခေါက်ခံထားရတဲ့သူထဲမှာလည်း နည်းနည်းပါးပါးပြန်ပြောမယ်ဆိုရင်တောင် ပြန်ပြောလို့လဲမရဘူး။ ချိန်ထားတဲ့။ ကိုယ့်ဖဲကိုဝေ ကိုယ်ကဘဲ ကုလားဖန်လုပ်ထားတာဘဲ။ အဲကြောင့် စစ်မှန်သောဒီမိုကရေစီမဟုတ်ဘူး။ မိားမိုးကရေစီဘဲ။ ဘယ်တော့မှလဲ ကြာရှည်ခံမှာမဟုတ်ဘူး။”

VOA 11/01/08 ဦးရွှေအုန်း

လွတ်လပ်ရေးရပေမဲ့ ပြည်ထောင်စုဖြစ်မဟုတ်

ဦးရွှေအုန်း (RFA 04/01/08)

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်တုန်းက ကျနော်တို့လိုချင်တာ လွတ်လပ်ရေးလဲလိုချင်တယ် ပြည်ထောင်စုလဲလိုချင်တယ်။ အမှန်ကတော့ ပြည်ထောင်စုဖြစ်မယ်ဆိုရင် ဗမာပြည်နဲ့ ပေါင်းမှ လွတ်လပ်ရေးမြန်မြန်ရမယ်ဆိုလို့ သွားယူလိုက်တာ။ ကျနော်တို့လွတ်လပ်ရေးရတာ (အစကတော့) စစ်မှန်သော လွတ်လပ်ရေးရတာမှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်တို့လိုချင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုဖြစ်မလာဘူး။ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အတွက် ဝမ်းသာတယ်။ကျနော်တို့လိုချင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုဖြစ်မလာလို့ ဝမ်းနည်းတယ်။

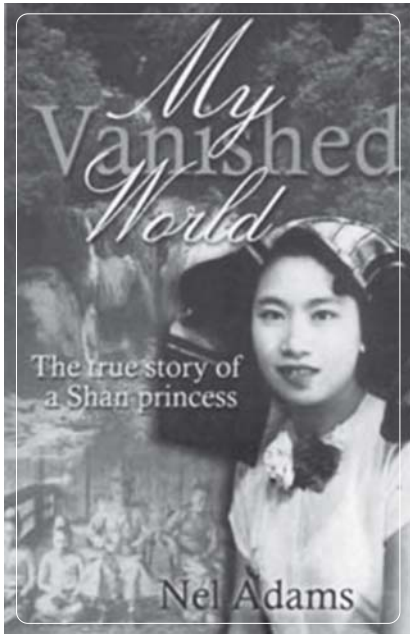
လက်ရှိစစ်အစိုးရရေးဆွဲတဲ့ အခြေခံဥပဒေက ပြင်လို့လဲမရတော့ဘူး။ ၇၅%သဘောတူမှု ပြင်လို့ရမယ်ဆိုတော့ အရပ်သား ကိုယ်စားလှယ်၊ တပ်မတော် ကိုယ်စားလှယ် ဘယ်လောက်ပါမှန်းလဲမသိဘူး။

အဲတော့ဒီအခြေခံ ဥပဒေက ဘယ်တော့မှပြင်လို့မရတော့ဘူး။ ဘယ်လောက် ဘဲရေးထားရေးထား မှုမှန်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပြန်ပျက်မှာဘဲ။ နောက်ရေးဆွဲမယ်ဆိုရင် လူမျိုးစုတွေအတွက် နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှု (ပင်လုံညီလာခံမှာ ချမှတ်ထားတဲ့တန်းတူညီမျှမှုပြည်ထောင်စု) နဲ့ ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှု ရှိရမယ် အဲဒီနှစ်ခုက အဓိကဘဲ။

စစ်အစိုးရ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်တာ လွန်လွန်းအားကြီးတယ်။ ခေါင်းလဲအရမ်းမာတယ်။ ဘယ်လိုမှ အပြောင်းအလဲ မလုပ်ချင်တော့ အောက်ခြေလူတန်းစား အကုန်လုံးကကျေနပ်မှုမရှိဖြစ်နေကြတယ်။ဒီတိုင်းတော့နေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ လှုပ်ရှားမှုတော့ရှိဦး မှာဘဲ။ အဲဒီလှုပ်ရှားမှုကနေ စစ်တပ်က လိုက်လျောပေးမှု ဖြစ်လာမလား။ ဒါမှမဟုတ် UN တိုက်တွန်းမှုကိုဘဲ တန်ဖိုးထားမှာ လားမပြောတတ်ဘူး။” □

ဗမာပြည် အနှစ် ၆၀ ပြည့်လွတ်လပ်ရေး

ဗမာပြည်ရဲ့နှစ် ၆၀ ပြည့် လွတ်လပ်ရေးဟာ ဗမာပြည်ရဲ့ နှစ် ၆၀ ပြည့်ကံဆိုးမိုးမှောင်ကာလ။ ဗမာပြည်ရဲ့နှစ် ၆၀ ပြည့် ကြောက်ရွံ့ စိုးရိမ်ခြင်းနဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ခြင်း။ ဗမာပြည်ရဲ့နှစ် ၆၀ ပြည့် အလဟဿနှင့် တွေ့ဘဲဖြစ်တယ်။

ကျမဟာ သျှမ်းလူမျိုးတယောက်ပါ။ သျှမ်းပြည်မှာမွေးပြီး သျှမ်းပြည်မှာပဲကြီးပြင်းခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံသားပြုပေးတဲ့နိုင်ငံမှာ လာရောက် နေထိုင်ခြင်းနဲ့ နိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူထားတဲ့ကျမကို သျှမ်းပြည်၊ ဗမာ ပြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အခြေအနေများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူအတော်များ များကမေးကြပါတယ်။ “ဗမာပြည်အနှစ်(၆၀)ပြည့်လွတ်လပ်ရေးအခမ်း အနားကျင်းပခြင်း” ဆိုပြီးတော့ သတင်းစာတွေရေးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သျှမ်းလူမျိုးတယောက်အဖို့ ဒီအခမ်းအနားကို ကျင်းပဖို့ မလိုပါဘူး။ ကောင်းချီးပေးဖို့ လည်းမလိုပါဘူး။ ကျမရဲ့စိတ်ရင်းနဲ့ ပြောရရင် တကယ် တမ်းကျတော့ လွတ်လပ်ရေးဖြစ်မလာသေးပါဘူး။

ပြည်သူလူထုဟာ ဗြိတိသျှလက်အောက်တုံးကတောင် ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ဘဝနဲ့ မျှော်လင့်ချက်ရောင်ခြည်တွေ ကြုံခဲ့ရသေးတယ်။ လူထုဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူတွေဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ ကြောက်ရွံ့ခြင်းနဲ့ ဝတ် မှတ်ခြင်းလည်းကင်းဝေးခဲ့ရတယ်။ ကျမတို့ တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ မျိုးဆက်တွေ တဆက်ပြီးတဆက် ဆိုးဝါးလှတဲ့စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအောက် မှာနေနေရတဲ့အတွက် အလွန်ပစ်ခတ်ဆင်းရဲရတယ်။ ငြိမ်းချမ်းပြီးစိမ်းလန်း စိုပြေလှပတဲ့ သျှမ်းပြည်ဖြစ်စဉ်တုံးက ကျမမြင်တွေ့ခဲ့ရတယ်။ သဘာဝ အရင်းအမြစ်တွေကြွယ်ဝပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမရှိခဲ့ပေမဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ အသိတရားတန်ဖိုးကိုတော့ ဘာမှမထိခိုက်ခဲ့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့

လူအများစုဟာ ကုန်သည်အသေးစားတွေနဲ့ တောင်သူလယ်သမား တွေပဲဖြစ်လို့ သူတို့ရှိတဲ့ဟာလေးနဲ့ ရောင်းရပျော်ရွှင်ကြပြီး စိတ်ကျေနပ် မှုရှိခဲ့ကြတယ်။ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးတွေ ခံစားရပြီးပျော်ရွှင်နိုင်ခဲ့ကြ တယ်။

လူအများ မျှော်လင့်တောင့်တကြပြီး ၁၉၄၈ မှာစောင့်စား ခဲ့ရတဲ့လွတ်လပ်ရေးဟာ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ၃ ဆက်ဖြစ်တဲ့ မဆလ၊ နဝတ နဲ့ နအဖလက်ထက်မှာ ပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ၂ ဆက်အချိန် ကာလကျမှ သျှမ်းပြည်ရဲ့ သမိုင်းမှာ အဆိုးဝါးဆုံးကာလတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ရ တယ်။ လက်နက်အင်အားသုံးပြီး အာဏာရယူခဲ့တဲ့ စစ်ဝါဒီတွေဟာ နှစ် ပေါင်းငါးဆယ်ကျော် တိုင်းပြည်ကို လွှဲမှားစွာ အုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ သဘာဝ အရင်းအမြစ်ပေါကြွယ်ဝတဲ့ဗမာပြည်လည်း ကမ္ဘာပေါ်မှာ အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံအဖြစ် ပြောင်းလဲရောက်ရှိသွားခဲ့ရတယ်။ ပြည်သူလူထုဟာလည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းနဲ့ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့တဲ့ အခြေအနေအောက်မှာ ချည် နှောင်ထားခြင်းခံခဲ့ရတယ်။

စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ လက်မရွံ့အာဏာနဲ့ ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်မှုတွေအသုံးပြုပြီး တိုင်းပြည်ရဲ့ လူ့ဘောင်တစ်ခုလုံးအပေါ် သူတို့အမိန့်ကို မလွန်ဆန်စေနိုင်တဲ့ အစုအဖွဲ့ တခုလို့ သဘောထား ကြတယ်။ အစွန်းရောက်တယူသန် အမျိုးသားရေးဝါဒရဲ့ အတွေးအခေါ် ဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံအမျိုးသားရေးဝါဒကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလို့ မရနိုင်ဘူး။ ဗမာပြည်မှာ လူမျိုးတစ်မျိုး၊ ဘာသာစကားတစ်ခု၊ ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုနဲ့ ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာတစ်ခုဖြစ်ဖို့ အတင်းသွတ်သွင်းနေကြတယ်။ သူတို့ ဟာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုသံလက်သီးတွေနဲ့ ဘဲ ကွဲပြားနေတဲ့ လူမျိုးစု များကို ချုပ်ကိုင်စုစည်းနိုင်မယ်လို့ တွေးခေါ်ခဲ့ကြပြီး ယနေ့ထက်ထိ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေကြတယ်။ စစ်တပ်ဟာ အခြားသောလူမျိုးစုများ အားလုံးဖယ်ရှားပစ်နိုင်ဖို့ အထိရောက်ဆုံးဖြစ်နိုင်တဲ့ ဘယ်နည်းကိုမဆို အသုံးပြုခဲ့ကြတယ်။ ဗမာစစ်တပ်ဟာ အမျိုးသမီးများနဲ့ ငယ်ရွယ်တဲ့မိန်း ကလေးတွေကို မုဒိမ်းကျင့်ကြတယ်။ မုဒိမ်းကျင့်တဲ့နည်းနဲ့ လူ့သိက္ခာရဲ့ နောက်ဆုံးလက်ကျန်အစအနကိုတောင်လုယူပြီး အကြမ်းဖက်လက် နက်အဖြစ် အသုံးပြုကြတယ်။

ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်ခြင်းနဲ့ စစ်အတွင်းလူယက်ခြင်းတွေ ဟာ စစ်အင်အားထိန်းကွပ်မှုအတွက်သာမက တရားသေဝါဒရိုက် သွင်းတဲ့နည်းနဲ့လည်း စစ်သားများရဲ့ အတွေးအမြင်ကို စုစည်းချိနှောင် ထားတယ်။ အတွေးအခေါ် ပျက်စစ်ဗိုလ်တွေဟာ စစ်သားများ၊ ရာဇဝတ် မှုကျူးလွန်သူများနဲ့ လူ့ကျင့်ဝတ်မစောင့်စည်းတဲ့ အရပ်သားများကို တရားသေမှတ်ယူစေပြီး ဆုလာဘ်ပေးခြင်း၊ အမိန့် ပေးခြင်းနဲ့ ညစ်ညမ်း အောက်တန်းကျတဲ့ လုပ်ရပ်တွေလုပ်ဆောင်စေတယ်။ အင်အားသုံး နိုင်ငံရေးအရ စစ်ရေးပခါနအယူအဆ ဆက်လက်သက်ဆိုးရှည်လာ တယ်။ လူ့အသက်ဆုံးရှုံးမှုအလွန်ကြီးထွားလာတယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆို တော့ စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ စစ်သားတွေအပေါ် မျက်စိစုံမှိတ် အမိန့် ပေးခိုင်းစေနေတယ်။ တချို့ စစ်သားတွေဆိုရင် လူတစ်ယောက်

အသက်ရှင်ဖို့၊ ဒါမှမဟုတ်သတ်သေဖို့ ဆုံးဖြတ်ရာမှာ ကလေးတွေ လောက်တောင် အသိဉာဏ်ပိုမရှိကြဘူး။

၁၉၅၈ ကစပြီး စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအောက်မှာ ယနေ့ထိ နေနေရတဲ့ ပြည်သူတွေဟာ အကြောက်တရား လက်ကိုင်ထားခြင်းခံရ တယ်။ စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် ပျောက်ပျက်သွားလေအောင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပြီးအတင်းအကြပ်စေခိုင်း။ အတင်းနေရာပြောင်းရွှေ့၊ အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ် စတာတွေ ဆက်လက်ကျင့်သုံးစေတယ်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေ ကြီးမားစွာ နှစ်နာရလေအောင် သီးသန့် လုပ်ဆောင်လာတယ်။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာ နယ်မြေတွေမှာဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေမှုလျော့ပေါ့သွား ခြင်းမရှိပါဘူး။ ပြည်သူတွေ ထောင်နဲ့ချီအသတ်ခံရပြီး သိန်းနဲ့ချီနေရာ ပြောင်းရွှေ့ခံရတယ်။ အရေအတွက်ကြီးမားတဲ့ သေဆုံးမှု၊ ကြောက်ရွံ့မှု၊ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှု၊ ခါးရိုးကျိုးတဲ့အထိ အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းမှုနဲ့ လူ့ အသိုင်းအဝိုင်းပျက်စီးစေမှုတွေ ဒုနဲ့ ဒေးပါ။ ချစ်တဲ့သူ တယောက် ယောက်သေဆုံးရလို့ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူတွေအပို့ မျှော်လင့်ချက်ကင်း မဲ့စေတဲ့ခြောက်လန့်မှုတွေ ဖန်တီးနေတယ်။ ကြောက်မက်ဖွယ်အခင်း ဖြစ်ပွားစဉ်သေဆုံးသွားတာကိုမမြင်တွေ့လိုက်ရတာ။ အသက်ကယ်ကူညီ ဖို့ မလုပ်ဆောင်နိုင်တာ။ ဒါမှမဟုတ် သေဆုံးသူအတွက် ပွင့်လင်းစွာ ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုမပြုရတာ စတဲ့အဖြစ်တွေနဲ့ မိဘသားသမီးများ ရင်နှင့် စွာ ခွဲခွာကြရတယ်။ အဖြစ်မှန် မသိရှိရတဲ့အတွက် ခါးစာခံများရဲ့ အရေ အတွက်လည်း အငြင်းပွားစရာဖြစ်ရတယ်။ မကြာသေးမီက ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုမှာ ရဟန်းသံဃာတွေနဲ့ ကျောင်းသားတွေ အ ပေါ် သူတို့ရဲ့ ကျူးလွန်မှုဟာ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ ဗီဒီယိုကင်မရာများရဲ့ ပြသခြင်းခံရတယ်။ အဲဒါဟာတိုင်းပြည်ရဲ့ မမြင်သာ ကွယ်ရာအရပ်ကျေး လက်ဒေသတွေမှာ ပိုမိုဆိုးရွားတဲ့ ရာဇဝတ်မှုများလဲအမှန်တကယ်ကျူး လွန်ခံရကြောင်း ကမ္ဘာ့ကိုပထမဆုံးအကြိမ် ပြသလိုက်တာပါ။

စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများရဲ့ အာဏာအလွှဲသုံးစားလုပ်မှုဟာ အသိတရားကင်းမဲ့မှု၊ ကိုယ်ကျင့်တရားစောင့်စည်းမှုနဲ့ ဘာသာရေး တန်ဖိုးထားခြင်းကင်းမဲ့မှု ဥပဒ်အစွဲအလန်းတွေဖြစ်တယ်။ ပြည်သူ လူထုနဲ့ ရဟန်းသံဃာများကို ရန်သူအဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး လူနေအိမ်တွေ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေမှာ အမြဲတမ်းလိုက်လံ ရှာဖွေစစ်ဆေးတာဟာ

သူတို့အတွက် နေ့စဉ်လုပ်ငန်းလိုဖြစ်လာတယ်။ ခါးစာခံများအပေါ် မြေ နိမ့်ရာလုံစိုက်တဲ့ သူတို့အာဏာသုံးမှုအပေါ် အကြိုက်တွေ့ အားရကျေနပ် ဖြစ်နေကြတယ်။ တကယ်လို့ များ ပြည်သူတယောက်ဟာ ခိုးဝှက် မယ်၊ မုဒိန်းကျင့်မယ်၊ ကိုယ်ထိလက်ရောက်ကျူးလွန်မယ်၊ ညှဉ်းပမ်း နှိပ်စက်မယ်၊ လူတွေကိုသတ်ဖြတ်မယ်ဆိုရင် ဒါတွေဟာရာဇဝတ်ဖြစ်မှု ဖြစ်တယ်လို့ ဗိုလ်သန်းရွှေနဲ့ သူ့လိုစိတ်သဘောထားရှိတဲ့ စစ်ဗိုလ်ချုပ် တွေပြောကြမလားလို့ သူတို့ကိုယ်သူတို့ပြန်မေးသင့်ပါတယ်။ ပြည်သူ ကိုပြစ်တင်ရှုတ်ချပြီး ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သူအဖြစ် သူတို့သတ်မှတ် မယ်ဆိုတာ ကျမအတတ်ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဒါတောင်မှ သူတို့ရဲ့ အရာရှိ တွေနဲ့ သူတို့လက်ကိုင်ဒုတ် အလိုတော်ရိတွေ့ကို အဲလိုလုပ်ခိုင်းနေ တယ်။ တရားမျှတမှုရှိစေဖို့ “ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကျင့်ကြံသလို သူတပါး အပေါ်လည်း ကျင့်ကြံပါ” ဆိုတဲ့အားလုံးအပေါ် ပြုမူရမယ် ဒါမှမဟုတ် ပြုမူသင့်တယ်လို့ သူတို့ယုံကြည်ထားတဲ့ ဥပဒေသကို ဒင်းတို့ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးသင့်ပါတယ်။ မိမိလုပ်ရပ်အပေါ် ဆန်းစစ်ခြင်းမရှိတဲ့အတွက် သူတို့ဟာ မိမိကိုယ်ကိုထိမ်းချုပ်မှုကင်းမဲ့လာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ သူတို့ဟာ မိမိကိုယ်ကိုလေးစားမှုနဲ့ သူတပါးအပေါ်လေးစားမှု ကင်းမဲ့လာတယ်။ ဘယ်လူသားတယောက်ကမှ ခြောက်ပြစ်ကင်း ပြီးပြည့်စုံမှု မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့အမှားအမှန်ကိုဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့အတွက် တွေးတောဆင် ခြင်နိုင်တဲ့ ဦးနှောက်တခုစီတော့ လူတိုင်းပိုင်ဆိုင်ထားကြ (ချီးမြှင့်ထားခြင်း ခံကြရပါတယ်။ “လူ့သဘာဝဟာ အတူတူပါပဲ။ သူတို့ရဲ့ အကျင့်စရိုက် သာလျှင် သူတို့ကိုကွဲပြားစေတယ်” ဆိုတဲ့ကွန်ဖြူးရှပ်စကားအတိုင်းပါ။

စင်နွန်းဥူ (8 Jan. 2008)

စာရေးသူသည် ၁၉၄၈ တိုင် “ဖက်ဒရယ်သျှမ်းပြည်” ဟုခေါ် သည့် (ယနေ့ သျှမ်းပြည်) ၏ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သော လောက်စောက် နယ်မှ ဖြစ်ပါသည်။ ဖော် ပြချက်များသည် စာရေးသူ၏အဘော်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အယ်ဒီတာ

အနှစ် ၆၀ လွတ်လပ်ရေးသျှမ်းအတွေး

“သျှမ်းပြည်ပါဝင်မှုကို အဓိကပြောမယ်ဆိုရင် ပင်လုံညီလာခံ ကနေစတင်ပါဝင်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်အမှန်အတိုင်း ပြောရ မယ်ဆိုရင်လွတ်လပ်ရေးရခဲ့တာဟာ ကျနော်တို့ သျှမ်းပြည်အတွက် အဲ လောက်အကျိုးမရှိခဲ့ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လွတ်လပ်ရေးမရခင် က သျှမ်းပြည်ဟာ ဗြိတိသျှကိုလိုနီမဟုတ်ဘူး။ အဲအချိန်မှာ သျှမ်းပြည် အတွက် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗမာညီအကိုတွေအတွက် အကျိုးဖြစ်အောင်ဆိုပြီးတော့ ကျနော်တို့ သျှမ်းပြည်အနေနဲ့ ဗြိတိသျှကိုလိုနီဖြစ်တဲ့ ဗမာပြည်နဲ့ပေါင်းလိုက်ပြီး ပြည်ထောင်စုဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဟာက လူတိုင်းလွတ်လပ်ဖို့ လူတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရနိုင်ဖို့ သဘောတူလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။”

ဦးဟန်ယောင်တွေ့ (BBC 04/01/08)

နှစ်ခြောက်ဆယ်ပြည့် လွတ်လပ်ရေးသဘောထားများ

၀၄၊ ၀၁၊ ၂၀၀၈ နေ့မှာ မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ပြည့်တဲ့နေ့ပါ။ လွတ်လပ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လွတ်လပ်မှု တွေ ဆုံးရှုံးနေတာကြောင့် တောင်းဆိုကြတယ်။ ဒီလိုတောင်းဆိုမှုတွေ ကြောင့် အသတ်ဖြတ်ခံရတာတွေ၊ အဖမ်းခံရတာတွေ တိမ်းရှောင်ပုန်း အောင်းနေရတာဟာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပွားခဲ့ တာပါ။

လွတ်လပ်မှုဆိုတဲ့ အရသာက မလွတ်လပ်တဲ့ဘဝမှာ ပိုပြီး သိရတယ်လို့ဆိုကြပါတယ်။ မြန်မာတနိုင်ငံလုံး ကိုလိုနီနယ်ချဲ့လက် အောက်ကနေ လွတ်မြောက်လာခဲ့တာ ဒီကနေ့ဆိုလို့ရှိရင် နှစ်ပေါင်း ၆၀ တင်းတင်းပြည့်လာခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့်လွတ်လပ်မှုမရှိဘူးဆိုတဲ့ မြန်မာပြည်သူတွေရဲ့ ညည်းညူသံတွေ။ အော်ဟစ်တောင်းဆိုသံတွေ ဟာ ပြည်တွင်းမှာရော ပြည်ပမှာပါ အခုချိန်ထိ အသံမစဲနိုင်ဘဲဖြစ်နေပါ တယ်။ အခုလိုနှစ်ပေါင်း ၆၀ ကြာလာတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုများ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ကြပါသလဲ။

ဦးဘိုလှတင့်

“လူရယ်လို့ မွေးဖွားလာတယ်ဆိုလို့ရှိရင် တိုင်းပြည်ဆိုတာ ရှိရမှာပါ။ တိုင်းပြည်ရှိသလို လူသားတွေရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ရပ်တည်ပိုင် ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာအသက် မွေးဝမ်းကျောင်းပိုင်ခွင့်၊ မိမိယုံကြည်တဲ့အစိုးရ ကို တင်မြှောက်ပိုင်ခွင့်ဆိုတာ လူတွေရဲ့မွေးရာပါ အခွင့်အရေးတွေဖြစ်ပါ တယ်။ အဲဒီအခွင့်အရေးတွေ ဆိတ်သုဉ်းနေတဲ့နေရာဟာ လွတ်လပ်မှု ဆိတ်သုဉ်းတဲ့နေရာပဲဖြစ်ပါတယ်။ နအဖပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ရဲ့လက်တဆုပ်စာ အလိုတော်ရှိတွေက ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကောင်းစားနေလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် လွတ် လပ်တဲ့တိုင်းပြည်လို့ ပြောနေပေမဲ့ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံတွေ သွားတာတောင် ကိုယ့်လူမျိုးဟာ မျက်နှာအောက်ချ၊ ခေါင်းငုံ့ သွားနေ ရပြီး သူများလူမျိုးနဲ့ ယှဉ်နိုင်စွမ်းမရှိတဲ့ဘဝမျိုးမှာ လွတ်လပ်တယ်လို့ ကျနော်တို့ မယူဆပါဘူး။ တိုင်းပြည်တခုမှာ လွတ်လပ်တယ်ဆိုတာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရမယ်။ အမျိုးသားရေးဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားနေရမယ်၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အမျိုးဘာသာ သာသနာ ထွန်းကားနေရမယ်။ **တိုင်း ပြည်မှာ လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီတောင်မကပါဘူး။ ဘာသာပေါင်း**

စုံ တည်ငြိမ်ပြန်ပွားရေးတောင်ခြိမ်းခြောက်ခံနေရတဲ့ အခြေအနေမှာ လွတ်လပ်မှုဆိတ်သုဉ်းနေတယ် လို့ ပြောရမှာဖြစ်ပါတယ်”။

“သမိုင်းကြောင်းဆိုတာက ဘယ်သူမှ လိမ်ညာလို မရသလို၊ ဘယ်သူမှဖျက်ပစ်လို့ မရပါဘူး။ လွတ်လပ်ရေးရယူတုန်းက ဗမာ့တပ်မ တော်ဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူလူထုနဲ့ လက်တွဲပြီးတော့ ရှေ့တန်းက တိုက်ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မွေးဖွားပေးတဲ့ တပ်မတော်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါသမိုင်းဖြစ် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်ဒီကနေ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရည်မှန်း ခဲ့တဲ့ တပ်မတော်ဟာ ပြည်သူလူထုရဲ့ အစေခံဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ပြည်သူလူထုရဲ့အသက် အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ခြိမ်းခြောက်တဲ့ခါးပြသ ဘာလူတစုရဲ့လက်ကိုင်ဒုတ် ဖြစ်နေသလားဆိုတာ ဒီကနေ့ စစ်တပ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ပြန်မေးရတဲ့ သတ္တိရှိဖို့ လိုတယ်လို့ ပြောရမှာဖြစ်ပါ တယ်။

NCGUB ဝန်ကြီး ဦးဘိုလှတင့်

“၁၉၄၆ မှာကျနော် သရက်မြို့ အထက်တန်းကျောင်း ရောက်တယ်။ ၇ တန်း ကျောင်းသား။ ၁၉၄၇ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင် တယ်။ အဲဒီတုန်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အင်္ဂလန်သွားတော့ အိန္ဒိယ က ကြေငြာတယ်။ ဗမာတွေ ခါးတောင်းကျိုက်မဖြုတ်ကြနဲ့ ဆိုပြီးတော့။ ကျနော်တို့ချင်းအမျိုးသားကာ ကွယ်ရေးတပ် Chin Defense Or ganization မှာ ကျနော်ကအပိုင်စစ်ခေါင်းဆောင်။ တခါတည်း ဇွဲမာန်တင်း ထားတာပေါ့။ အကောင်းဆုံးကိုမျှော်လင့်၊ အဆိုးဆုံးအတွက်လည်း ပြင် ဆင်ဆိုပြီး ဗိုလ်ချုပ်ပြောလိုက်တာကိုး။ အဆိုးဆုံးလည်းပဲဖြစ်ခဲ့တယ်။ လွတ်လပ်ရေးရတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကျဆုံးတော့ ကျနော်တို့ တော်တော်လေး ဝမ်းနည်းနေတဲ့အချိန်။ တနှစ် အတွင်းလွတ်လပ်ရေးရမယ်လို့ ကြေငြာ လိုက်တော့ ဝမ်းသာကြတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြောတာ လွတ်လပ်ရေးရရင် ကျနော်တို့ တာဝန်ပြီးပြီဆိုတော့ အဲဒီတုန်းကကျနော် ယူနီဖောင်းမချွတ် ဘူး။ ကျနော် ရန်ကုန်ကိုရောက်လာတယ်။ ဘတ်စ်ကားခလည်း ကျနော်တို့ကို တပြားမှမယူဘူး။ မီးရထားဖိုးလည်း မယူဘူး။ ဘယ် လောက်ချစ်သလဲ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ယူတဲ့သူဆိုပြီး။ ယူနီဖောင်းမြင် တာနဲ့ချစ်ကြတယ်။ အခုတော့ ဘယ်သူကမှ ယူနီဖောင်းမမြင်ချင်ဘူး။ ကြည့်ကိုမကြည့်ချင်ဘူး။ **ဟိုတုန်းက ကျနော်တို့သိခဲ့တဲ့ တပ်မတော်နဲ့ အခုတပ်မတော်က ပြဒါးတလမ်း၊ သံတလမ်း။ ဘယ်လိုမှ ကင်းအောင် လုပ်လို့မရလို့ ဆက်ဆံရတဲ့ ယူနီဖောင်းပဲ။ ဘယ်သူမှ မဆက်ဆံချင်ဘူး။ တဖြည်းဖြည်း လုံးပါးပါးသွားတာ။** ကျနော်တို့ကြားဖူးတာက ကပ်ကြီး သုံးပါး၊ ဥဗ္ဗိက္ခန္ဓာရကပ်တို့၊ သတ္တန္တရကပ်၊ ရောက္ခန္ဓာရကပ်၊ အခုတော့ ကပ်ကြီး(၅)ပါးကို ဆိုက်နေတာ။ အဲဒီသုံးပါးအပြင် အမှန်တရားကိုပြော လို့မရတဲ့ကပ်၊ ထမင်းဆာတယ်ဆိုရင် ထမင်းဆာတယ်။ ကုန်ဈေးနှုန်း ကြီးတယ်ဆိုရင် ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးတယ်။ အဲလိုအမှန်တရားကို ပြောလို့ မရတဲ့ကပ် ဆိုက်နေတာ။ နောက်တခုက ဘယ်ဘာသာမဆို ဗုဒ္ဓဘာသာ

မပြိုကွဲနိုင်သော ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေး

ဦးရွှေအုန်း

□ ဝါရင့်သျှမ်းနိုင်ငံရေးသမားကြီး ဦးရွှေအုန်းက ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုချက်တွေ ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ အခုလဲ သမိုင်းဆိုင်ရာစာအုပ်တစ်အုပ်ရေးသားပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တွေနဲ့ မိတ်ဆွေတွေအကြားမှာ အဲဒီစာမူကို ဖတ်ရှုနေစေပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကိုပြီးခဲ့တဲ့ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နဲ့ ခြောက်ဆယ်မြောက်လွတ်လပ်ရေးနေ့မှာ အပြီးသတ်ခဲ့ပါတယ်။ စာအုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမိုင်းဝင် ပင်လုံညီလာခံကိုယ်စားလှယ်တဦးဖြစ်တဲ့ ဦးရွှေအုန်းက-

“ကျနော်ရေးတဲ့စာအုပ်က မပြိုကွဲနိုင်သော ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ကြပါစို့။ အကြောင်းကတော့ ပြည်ထောင်စုက နှစ်ခုရှိခဲ့ပြီလေ။ ၄၈ မှာတခါ ၇၄ မှာ တခါ အဲဒါတွေက ပြိုကွဲသွားတယ်။ ပြိုကွဲသွားတဲ့ ပြည်ထောင်စုက ဘာကြောင့် ပြိုကွဲသလဲ။ ပြည်ထောင်စု ပုံသဏ္ဍာန်

မမှန်လို့ ပုံသဏ္ဍာန်မမှန်တော့ ကြာရှည်မခံဘူး ပြိုကွဲသွားတယ်။ အဲလို မပြိုကွဲဖို့ နောက်ထပ်တည်ဆောက်မဲ့ ပြည်ထောင်စုက မပြိုကွဲနိုင်သော ပြည်ထောင်စုဖြစ်အောင် ပုံသဏ္ဍာန်မှန်မှန်နဲ့ တည်ဆောက်ကြပါ။”

□ ပြီးဆုံးသွားတဲ့ နအဖအမျိုးသားညီခံမှာ ရေးသားနေတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်လို့ -

“အခုညီလာခံဖွဲ့ စည်းပုံက ပုံသဏ္ဍာန်မမှန်ဘူးလေ။ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်မဟုတ်ဘူး။”

□ ဒီစာအုပ်ကို တရားဝင်ထုတ်သွားဖို့ ရှိလား။
“စာအုပ်ကို စာပေစိစစ်ရေးမှာ တင်ထားပြီးဖြစ်တယ်။ ကျလာမယ်လို့ တော့ သိပ်မမျှော်လင့်ဘူး။ ဝတ္တရားအတိုင်း တင်လိုက်တာပါ။”

□ ဒီစာအုပ်ကို ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရေးတာလဲ။
“ကျနော်အသက်က အခု ၈၅ နှစ် ရှိပြီ။ နိုင်ငံရေးစလုပ်လာတာ ၃၀ နှစ်သား ကတည်းကပါ။ အခုဆို နှစ်ပေါင်း ၇၀ ရှိပြီ။ ဒီအတောအတွင်း နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျနော်အတွေ့အကြုံတွေ အများကြီး ရှိတယ်။ မသေခင်မှာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ဟာကို ကျနော်ရေးသားထားချင်တယ်။ သမိုင်းမှတ်တမ်းပေါ့။ စာအုပ်ထုတ်ဖြစ် မထုတ်ဖြစ်လားတော့ မသိဘူး။ မှတ်တမ်းကျန်ရစ်ပြီးတာဘဲ”

လောလောဆယ် နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တွေ တိုင်းရင်းသား ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့တွေ ဖတ်နိုင်ဖို့ ပေးထားတယ်။ စာအုပ်ဖတ်ခွင့်ရတဲ့ တိုင်းရင်းသားလူငယ်တယောက်က ဒီစာအုပ်ဟာ မျိုးဆက်သစ်တွေအတွက် သမိုင်းအမွေအနှစ်တစ်ခုဖြစ်တယ်လို့ ပြောပြပါတယ်။

“ဒီစာအုပ်ဖတ်လိုက်ရတော့ ပြည်ထောင်စုဆိုတဲ့ဟာကို ပိုပြီး ခွဲခွဲခြားခြားသိမြင်သွားတယ်။ ကျနော်တို့ အတွက် အင်မတန်တန်ဖိုးရှိတဲ့ သမိုင်းအမွေအနှစ်ကြီးတခု ရလိုက်သလိုပါဘဲ။”

ဦးရွှေအုန်းဟာ ၁၉၉၃ အမျိုးသားညီလာခံစတင်ကျင်းပတဲ့ အချိန်မှာလဲ စာတမ်းတွေရေးပြီး အကြံပြုခဲ့တဲ့အတွက် ထောင်တနှစ်ကျခွဲဘူးပါတယ်။ ၂၀၀၅ မှာတော့ သျှမ်းအမျိုးသားအတိုင်အပင်ခံကောင်စီဖွဲ့စည်းတဲ့ ကိစ္စနဲ့ နေအိမ်အကျယ်ချုပ် တနှစ်ချခံခဲ့ရပါတယ်။

Ronald အောင်နိုင်
BBC 11/01/08

အပါအဝင် လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကိုးကွယ်လို့ မရဘူး။ ကိုယ်တက်ချင်တဲ့ ဘုရား တက်ပြီးကိုးကွယ်လို့ မရဘူး။ အဲဒါမျိုးတွေ ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဗမာပြည်သားတွေကို ကြည့်ရတာတခါတလေ မျက်ရည်ကျချင်တယ်။ ဒီ့ဗမာတွေဘယ်လောက်ခံသလဲ။ ကျနော်ပြောချင်တာက ဟိုတုန်းက လွတ်လပ်ရေးရခါစမှာ ရွှေထီးဆောင်းခွဲသော်လည်းပဲ ဒီကနေ့စုတ်ပြတ်လို့၊ သူများခြေသလုံးဖက်ပြီးတော့ ဖွက်ထဲ၊ အိုင်ထဲ၊ မစင်ထဲမှာ နစ်မြုပ်နေရ

တဲ့ဘဝကို ရောက်နေပြီ။ အဲဒီဘဝကို ကယ်တင်နိုင်ဖို့ ဆိုရင် ကျနော်တို့ အမှန်တရားဘက်ကို ရပ်ရလိမ့်မယ်။

ပျဉ်းမနား ရေဆင်းတက္ကသိုလ်ပါမောက္ခဟောင်း
နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်း
ဒေါက်တာ ဆလိုင်းထွန်းသန်း VOA ၄/၁၂/၀၈

ပအိုဝ်းဂုဏ်ကြီးများလုပ်ရပ် နှင့် ရှမ်းပြည်နောင်ရေး

ကျွန်ုပ်တို့ရှမ်းပြည်သည်ကား တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံနေထိုင်သော ပြည်နယ်ဖြစ်သည်။ ဦးအောင်ခမ်းထီ ပြောခဲ့ဖူးသော စကားအရ “ပန်းပေါင်းစုံဖူးပွင့်နေတဲ့ပန်းဥယျာဉ်ကြီးလိုပဲပါဗျာ” တဲ့။

မှန်ပါသည် လူမျိုးပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်ရင်းနှီး နေထိုင်ကြသော ရှမ်းပြည်ကို အင်္ဂလိပ်ကလည်း သရေကျကာ အုပ်ချုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ထင်းရှူးတော၊ ချယ်ရီနှင့် စိန်ပန်းပြာပန်းတို့အလှကြောင့် ဂျပန်များကလည်း အလွမ်းပြေဂျပန်ပြည် ဟုဆိုကာခြေကုပ်စခန်းလုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ရေမြေ တော၊ တောင် သာယာလှပရုံသာမက တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ ဓလေ့ရိုးရာများကလည်း မြင်ရသူအပေါင်းကို ဆွဲဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဦးအောင်ခမ်းထီ၏ တင်စားချက်ကို ကျနော်လက်ခံပါသည်။

အောင်ခမ်းထီ

သဘာဝအလှသာမက နယ်ချဲ့လက်အောက်မှလွတ်မြောက်ရေး၊ ပြည်ထောင်စုဖြစ်ပေါ်လာရေးတို့တွင်လည်း ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားတို့၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များမှာ သမိုင်းမော်ကွန်းတင်လောက်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ရှမ်းစော်ဘွားအချို့၏ ကြေးနန်းစာကြောင့် လန်ဒန်ရောက်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မျက်နှာပျက်ရသည့် အချိန်တွင် တောင်ကြီးမြို့ရှိ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးလူငယ်အဖွဲ့ ဦးဆောင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုထောက်ခံကြောင်း၊ လက်ရှိပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပေးရန် ကြွေးကြော်သံများဖြင့် လူထုဆန္ဒပြပွဲကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ကြေးနန်းဖြင့်လည်းလန်ဒန်သို့ အချိန်မှီပေးပို့နိုင်ခဲ့သောကြောင့် တောင်တန်းသားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ဆွေးနွေးရန် ပင်လုံညီလာခံသို့ ဗိုလ်ချုပ်တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုနေ့သည်တောင်ကြီးမြို့၊ ဈေးနေ့ရက်ကြီးဖြစ်သဖြင့် ရှမ်း၊ ပအိုဝ်း၊ အင်းသား၊ ဓနု၊ ပလောင် တိုင်းရင်းသားအပေါင်း ဆန္ဒပြပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ အများစုမှာ အနက်ရောင်ဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားကြသော ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားများဖြစ်သည်။ ပင်လုံမှသည် လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုများအတွင်း ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားများ တာဝန်ကျေပွန်စွာ ပါဝင်ခဲ့သည်။ သမိုင်းတွင်မော်ကွန်းတင်ခံရသည့် ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားများထဲတွင် ပအိုဝ်းအမျိုးသားတို့သည်လည်း ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားခဲ့သည်။

လွန်လေပြီးသောခေတ်ကာလက ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များနှင့် ပအိုဝ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်တို့၏ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားသမိုင်းသည် ကျေနပ်အားရစရာဖြစ်ခဲ့သော်လည်းယနေ့အခြေအနေ ပအိုဝ်းခေါင်းဆောင်များ၏လုပ်ရပ်များမှာ ပအိုဝ်းအမျိုးသားတို့အပို့့ဂုဏ်ရှိန်ဝါမှူးမှိန်စေနေပါသည်။

လက်ရှိပအိုဝ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်ဆိုသူများ

လက်ရှိ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ပအိုဝ်းဒေသမှအဖွဲ့အစည်းများဆိုရာတွင် ပအမဖ (ပြည်ထောင်စုပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်)၊ (PNO) ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရ-လ-လ-ဖ (ရှမ်းပြည်လူမျိုးပေါင်းစုံပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့)တို့ဖြစ်သည်။

ပအမဖ ကတော့ တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီဖြစ်ပြီး (၉၀) ရွေးကောက်ပွဲ၌ ပင်လောင်၊ ဆီဆိုင်၊ ဟိုပုံးမြို့များ အနိုင်ရခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်ခင်ဆိုသူမှာ ဆီဆိုင်မြို့စား၊ စဝ်ခွန်ကြည်ကိုယ်စား ပင်လုံစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သော ဦးဖြူ၏သားဖြစ်သည်။ အတွင်းရေးမှူးမှာ ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ မဆလ လမ်းစဉ်ပါတီသင်တန်းသားများ၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော ဦးခွန်မောင်တုတ်နှင့် ခွန်ကျော်ဇေယျ (ခေါ်) ရဲသွေး တို့ဖြစ်သည်။

လက်နက်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးယူခဲ့သော ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (PNO) ၏ခေါင်းဆောင်မှာ ဦးအောင်ခမ်းထီဖြစ်သည်။ ၁၉၉၁ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်က နဝတနှင့်အစပိုင်းတွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်ဆင်းရဲကြပ်တည်းလာသဖြင့်နဝတပြည်ထဲရေး၏ လစခစားတပ်အနေဖြင့် အသွင်ပြောင်းခဲ့သည်။ လစဉ်ရိက္ခာဆန်၊ ဒီဇယ်နှင့် ကျောက်တွင်းများစွာ ရရှိပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်၊ အထူးရဲတပ်ဖွဲ့အနေဖြင့် ယနေ့တိုင်ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။

သုံးပိုင်းကွဲသွားရှာပြီဖြစ်သော ရလလဖ အဖွဲ့သည် နဝတနှင့် ၁၉၉၄ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်တွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သည်။ ၁၀ နှစ်ကြာလွန်ချိန်တွင် ဘိန်းရာဇာတစ်ဦးဖြစ်သော ခွန်ချစ်မောင်က လူဟောင်းများကို ဖြတ်ချကာ စစ်ဦးချုပ်မှ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးအဆင့်ဆင့်ကိုရယူခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ တွင်အဖွဲ့တွင်းတိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ရဲဘော်ခွန်တီဆောင် ဦးဆောင်သောအဖွဲ့သည် ၂၀၀၇နှစ်လယ်တွင် တောခိုသွားခဲ့သည်။ နအဖကမူးယစ်မှုဖြင့် ဖမ်းဆီးမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်လာသောကြောင့် ဘိန်းရာဇာခွန်ချစ်မောင်မိသားစုနှင့် နေအိမ်တပ်ဖွဲ့မှာ ၂၀၀၇ ဇူလိုင် ၂၆ ရက်တွင် နအဖထံအပြီးအပိုင် လက်နက်အပ်နှံခဲ့သည်။ ကျန်ရှိသော ရဲဘော်ဟောင်းများက နာယကနှင့် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းစောတာကလယ်ကို ပြန်လည်ခေါင်းဆောင်တင်မြှောက်လိုက်ပြီး ယနေ့အချိန်ထိအင်အား ၂၀၀ ခန့်ဖြင့်ကြုံကြုံခံ ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။

ဝါးအစည်းပြေရာမှ ပြန်လည်စုစည်းကြရာတွင်

ပအိုဝ်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့သည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်ကွဲသွားပြီး အပြန်အလှန်တိုက်ခိုက်ကြရာ ၂၈ နှစ်အကြာ ၂၀၀၂ တွင် ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်၏ စေ့စပ်ပေးမှုကြောင့် တိုက်ခိုက်မှုရပ်နားခဲ့ကြသည်။ ပအာမဖ ကြားဝင်ပေးခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ ၂၀၀၃ ဇန်နဝါရီလတွင် ပအိုဝ်းတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ဟောင်း နောင်ဟိုင်းကျောင်းဆရာတော် ဦးနေမိဈာပနပွဲ နောက်ပိုင်း ဒေသခံရဟန်းရှင်လူများ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကြောင့် တရားဝင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလာကြသည်။

သုံးဖွဲ့ပေါင်းဆုံဆည်းကြစဉ် မိမိတို့၏ရှေ့ဆက်ရပ်တည်ချက်များကို ပွင့်လင်းစွာဆွေးနွေးကြရာ ဦးအောင်ခမ်းထီက ပအိုဝ်းပြည်နယ်ရရှိရေးအတွက် ကျေးလက်တေသရှိ ပအိုဝ်းအမျိုးသားများအားလုံး မှတ်ပုံတင်ရရှိရေး၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ကြံ့ဖွတ်နာယကဖြစ်နေသောကြောင့် ပအိုဝ်းကျေးရွာမှန်သမျှကြံ့ဖွတ်ဆိုင်းဘုတ်တင်ကြရေးတို့ကို အဓိကထားဆွေးနွေးသည်။

ပအာမဖအဖွဲ့ကိုယ်စား(တစညပပီတီမှူးကူးပြောင်းလာသူ) အတွင်းရေးမှူး ဦးမောင်တုတ်ကတင်ပြရာတွင် “ကျနော်တို့ကိုစစ်ထောက်လှမ်းရေး ဗိုလ်ကြီးရွှေမိုးကလာရောက်သတိပေးပါတယ်။ ခင်ဖျားတို့ပါတီဘာလုပ်နေလဲ။ ခုဆို နိုင်ငံတော်ကဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ကို လွှတ်ပေးလိုက်ပြီ။ သမိုင်းစာမျက်နှာသစ်ဖွင့်လိုက်လို့ ပါတီတွေသက်ဝင်လှုပ်ရှားနေကြပြီ။ ခင်ဖျားတို့လည်း နောက်ကျနေဦးမယ် ပြောလာလို့ ခုဆိုကျနော်တို့ ပအာမဖ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေပါပြီ။ ရှေ့ဆက်ပြီးတော့ ဘခြားအောင်ခမ်းထီ၊ ဘခြားတာကလယ်တို့နဲ့လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမှာပါ။ တောထဲမှာကျန်နေတဲ့ ခွန်ဥက္ကာ ကိုလည်း ပြန်ခေါ်နိုင်အောင်လုပ်ပါ့မယ်။ ဥက္ကာရောက်လာရင်ကျနော်တို့ မိသားစုတွေစုံပြီပေါ့” ဟုဆွေးနွေးတင်ပြသည်။

ရလလဖမှနိုင်ငံရေးမှူးဦးစိုးအောင်လွင်က ပအိုဝ်းခေါင်းဆောင်ကြီးများချမှတ်ခဲ့သည့် ပဒေသရာဇ်ဆန် ကျင်ရေး၊ စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီထွန်းကားရေးနှင့်ပအိုဝ်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရရေး မူဝါဒအပေါ် ဆွေးနွေးတင်ပြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲရလဒ်အနေဖြင့် ဦးအောင်ခမ်းထီ ဖလားဘောလုံးပြိုင်ပွဲတွင် ရလလဖဘောလုံးအသင်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်လာသည်။ ဒါကို ဦးအောင်ခမ်းထီဘောလုံးအသင်း၌ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးလုပ်နေသော ပအာမဖ-အတွင်းရေးမှူးခွန်မောင်တုတ်က “အားကစားဟာ ချစ်ကြည်ရေးပျ။ ကျနော်ဘောလုံးအသင်းဆို ရလလဖဆိုမှာလည်း သွားကစားတယ်။ ဖြားတန်အောင်ခမ်းထီနဲ့ မတည့်တဲ့ ကယန်း-ရွှေအေးဆိုလည်း သွားကစားတယ်။ ခုဆိုသူတို့ အဖွဲ့ တွေလည်း အပြန်အလှန် ဖြားတန်အောင်ခမ်းထီအိမ်မှာ လာကစားနေပြီ။ ဒါကြောင့် ဘောလုံးဟာ ချစ်ကြည်ရေးဘဲပျ။” ဟုဂုဏ်ယူစွာပြောဆိုတတ်သည်။

(ယင်းဘော်လုံးပြိုင်ပွဲကျင်းပရာ နောင်ကားပွဲသို့ စာရေးသူသွားကြည့်ရာ ဘော်လုံးပွဲတိုင်း အနီကတ်များစွာဖြင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားနေကြပြီး၊ ပအိုဝ်းလက်နက်ကိုင်များ ကျည်ဆန်ထိုးကာ စောင့်ကြပ်နေရသည်။ ဖိတ်ခေါ်ထားသော ပြည်နယ်ဒိုင်လူကြီးများလည်း စိတ်ဓါတ်ကျဆလံသ နေရရှာသည် - စာရေးသူ)

မထူးခြားသော ပအိုဝ်းပြည်သူဘဝ

လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်စွန့်လွှတ်ခဲ့၍ သေနတ်သံမကြားခဲ့ရသော ပအိုဝ်းဒေသတွင်းရှိပြည်သူတို့၏ ပကတိဘဝမှန်မှာ ယခင်ကာလများက သေနတ်သံကြားတွင် တောင်ယာလုပ်ခဲ့ရသည်။ ယခုအေးဆေးစွာ တောင်ယာလုပ်ကိုင်နိုင်ကြပြီ။ သို့သော်ထွက်ရှိလာသောဆန်ကိုလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့မှန်သမျှ ပံ့ပိုးနေရဆဲပင်။ ကားလမ်းများပေါက်လို့ ဝမ်းသာနေသလို နအဖတပ်သားများ မကြာခဏ ရောက်လာသောအခါတွင် လည်းကြောက်လန့်နေကြသည်။ မူလတန်းကျောင်းများဖြစ်လာသည်။ သို့သော် မူလတန်းပြီးဆုံးသောအခါ အလယ်တန်းကျောင်း ရှားပါးသောကြောင့်ဘဝတက္ကသိုလ်တောင်ယာခွင်သို့ တက်ရဆဲပင်။ နိုင်ငံတော်က ဆေးခန်းများဆောက်လုပ်ပေးသည်။ သို့သော်ဆေးဝါးမရှိသဖြင့် ယူနိုဆက်ဆေးဝါးကိုသာ အားထားနေရသည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ရပ်တည်နေသော ပအိုဝ်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့မှာ ယနေ့တိုင်ထမင်းထုပ်ဆင့်နေရ ဆဲဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်အဖွဲ့မျှ လူထုဘဝပြေလည်ရေးအတွက် မဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့။ ပအိုဝ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်အဖြစ်ခံယူထားသော ဦးအောင်ခမ်းထီအဖွဲ့သည် ကျောက်စိမ်း၊ ပတ္တမြားတွင်းများရရှိကာ ကားမျိုးစုံ ၂၀၀ ခန့် ပိုင်ဆိုင်ထားကြသည်။ သို့သော်လူထုအခမဲ့စီးခွင့်မရှိ။ စာရေးသူကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

နောင်ကားဘော်လုံးပွဲနှင့်ရှေးဟောင်းသမိုင်းတွင် ကတ္တူတူရားလှေလာချင်တာကြောင့် ပီအန်အိုအဖွဲ့ပိုင် ဗိုလ်မှူးမောင်းနှင်သောကားကို အခကြေးငွေပေး၍ လိုက်ပါစီးနင်းခဲ့ရသည်။ လမ်းခရီးတွင် ပအိုဝ်းအဖွဲ့အစည်းတစ်ဦးက ကားတားစီးသည်။ နောင်ကားရောက်တော့ဗိုလ်မှူးဆိုသူက အဖွဲ့အစည်းထံကားခတောင်းသည်။ အဖွဲ့အစည်းက ဒေသထွက်သံဖြင့် တုံ့ပြန်သည်။

ပအိုဝ်းအဖွဲ့အစည်း ။ နင်တို့ကားက ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ပိုင်ကားဆို၊ ငါလည်းပအိုဝ်းလေ ပိုက်ဆံပေးဖို့လိုလား။

ပီအဲန်အိုဗိုလ်မှူး။ ။မိုးဖြား ကားကရေနဲ့ မောင်းရတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီဇယ်ထည့်ပြီးမောင်းရတာ ပိုက်ဆံလိုတယ်။

ပအိုဝ်းအဖွားအို။ ။ဒါဆို နင်တို့ တော်လှန်ရေးလုပ်ချိန်က ထမင်းထုပ်တွေကိုပလင်းနဲ့ လွယ်ပြီး ငါပို့ ပေးတာကော နင်တို့ ငါ့ကို ထမင်းဖိုးပိုက်ဆံ ပေးခဲ့ဖူးလား။

ပီအဲန်အိုဗိုလ်မှူး။ ။မိုးဖြား အဲဒါက တော်လှန်ရေးကာလ၊ ခုဟာက တော်လှန်ရေးခေတ်မဟုတ်တော့ဘူး။ စီးပွားရေး ခေတ်ရောက်နေပြီ။

ပအိုဝ်းအဖွားအိုတစ်ယောက် “ဟင်း” ဟုသာ သက်ပြင်းချနိုင်ပြီး လက်ထဲကျစ်ကျစ်ပါအောင်ဆုပ်ထားသော ငါးရာကျပ်တန်ကိုပေး လိုက်ရသည်။

ယနေ့ ပအိုဝ်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ

“လက်နက်ကိုင်တိုက်ရင် နှစ်ဖက်လုံးအထိနာတယ်။ လူထုလည်းပင်ပန်းတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ပေးတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ကွက်နဲ့ ပိုက်ဆံရှာမယ်။ စီးပွားရေးစစ်ပွဲနဲ့ အနိုင်ယူမယ်” ဟု ငြိမ်းအဖွဲ့များ ကြွေးကြော်ခဲ့ပြီး စီးပွားရေးကြိုးစားလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ နအဖကို စီးပွားရေးဖြင့်တိုက်ဖို့ နေနေသာသာ စစ်ထောက်လှမ်းရေး၏စီးပွားရေး မက်လုံးကြောင့် မိမိတို့အဖွဲ့အတွင်း စည်းလုံးမှုပြိုကွဲခဲ့သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ကွက်တစ်ခုချပေးသောအခါ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမိသားစုနှင့် အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ကြား လူယက်စေရန် အလယ်တည့်တည့်ပစ်ချပေးရုံသာမက သပ်ယျိုရန်တိုက်ပေးသည်။ ဤသည်မှစ၍ ပြဿနာအစပျိုးလာသည်။ အနာရင်မှည့်လာသော ရဲဘော်ရဲဘော်ဆိုသည့် စိတ်ဓါတ်ခေါင်းထဲမှာမရှိ။ စည်းစိမ်ဥစ္စာသာလျှင် အဓိကဟုသတ်မှတ်ကာ အမြီးကျက်အမြီးစား၊ ခေါင်းကျက်ခေါင်းစား ဝါးမျိုကြသည်။ ဤသည်မှာ ငြိမ်းအဖွဲ့များ အားလုံးလိုလို ရင်ဆိုင်ရသောပြဿနာဖြစ်သည်။

ကျောက်စိမ်းနှင့်ပတ္တမြားတွင်းများပိုင်ဆိုင်သော ဦးအောင်ခမ်းထီတို့လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေးအပေါ် သစ္စာရှိခဲ့သော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ထွန်းရီအား ကွက်မျက်သတ်ဖြတ်လိုက်ပြီး ပွဲစားဖြစ်နေသူနေဝင်းထွန်း (ပတ္တမြားနဂါး) ကိုအစားထိုးခဲ့သည်။ တစ်ဖက်မှလည်း ဗိုလ်သန်းရွှေဇနီး ဒေါ်ကြိုင်ကြိုင်ကို ချဉ်းကပ်ဂါရဝပြုကာ ရှမ်းပြည်တွင်းမှ ပအိုဝ်းကိုခွဲထုတ်ရန် ကြိုးစားလာသည်။ သွားလေသူဦးနေဝင်း (လုံးဝ) လက်မခံသော ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဆိုသည်မှာ ယခုဦးသန်းရွှေလက်ထက်တွင် လက်ခံလာသည်။ စေတနာရှိ၍မဟုတ်။ ဖက်ဒရယ်တောင်းဆိုသော ရှမ်းများကိုပအိုဝ်းဖြင့် ရန်တိုက်ပေးခြင်းသာဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ငါးစာကိုသာမြင်နေရပြီး ငါးများချိတ်ကိုမမြင်နိုင်သေးသောကြောင့် ရင်လေးစရာ။ ပအိုဝ်းအမျိုးသားခေါင်းဆောင်အမည်ခံထားသော်လည်း ပအိုဝ်းပြည်သူများ “အနင်းခံဘဝ” ရောက်အောင်တွန်းပို့နေသည်။ တော်လှန်ရေး၏အသီးအပွင့်များကို ဘယ်သူတွေစားသုံးနေကြောင်း ပအိုဝ်းပြည်သူလူထုကသိသည်။ တချိန်က ငြိမ်းချမ်းသော တောင်ကြီးမြို့သည် ယခုအခါအနိုင်ခံရပြီး စင်တင်ကာရာ

အိုကေခန်းတို့ဖြင့် အေးချမ်းမှုကိုဖျက်ဆီးနေကြသည်။ ပအာမဖ-ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်ခင်ပိုင်ဆိုင်သော တောင်ပိုင်းရပ်ကွက်မှ (Day@Night) ကာရာအိုကေခန်းနှင့် ဦးအောင်ခမ်းထီပိုင်ဆိုင်သော ဂေါက်ကလပ်အနီးရှိ (ချစ်ပုံပြင်) အနိုင်ခန်းတို့သည် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဦးခွန်မောင်တုတ် ဦးဆောင်သော တောင်တန်းလူငယ် ဘော်လုံးအသင်းသည် တောင်ကြီးမြို့သို့ လာရောက်ဘော်လုံးကန်တိုင်း ညပိုင်းရောက်လျှင် အနိုင်ခန်းနေရာလူကြောင်း အချင်းချင်းခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားဆဲဆိုသံ၊ ကာရာအိုကေခန်းမအတွင်း သောင်းကျန်းအော်ဟစ်သံများ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားနေသည်။

(စုံစမ်းတွေ့ရှိချက် ။ ။ ရန်ကုန်ရှိအနိုင်ခန်းများ ဈေးပျက်သောကြောင့်ချစ်ပုံပြင်အနိုင်ခန်းသို့ လာရောက်လုပ်ကိုင်သူ အမျိုးသမီး ၆ ဦးနှင့် (Day@Night) ကာရာအိုကေခန်းတွင် ရုပ်ချောသော်လည်း အသံမကောင်းသူအဆိုတော်အမျိုးသမီး ၈ ဦးရှိသည်။ ဦးခွန်မောင်တုတ်အပါအဝင် တောင်တန်းလူငယ်ဘော်လုံးအသင်းသည် ၂၈ ဦးရှိသည်။ ကားဒရိုင်ဘာနှင့်စပယ်ယာများဝင်သေး)

ဂုရုကြီးများ ဘယ်လဲ ? ဘာလဲ ?

လူဦးရေ ၅ သန်းကျော်ရှိသော ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားများထဲ၌ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင်နေထိုင်သော ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားဦးရေ သသိန်းခန့် ရှိသည်။ ပြည်နယ်တစ်ခု၏ ရှိသင့်သောလူဦးရေ ဟုဆိုလျှင်မှန်ကန်ပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ သမိုင်း၊ နယ်မြေဒေသနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတို့ ပြည့်စုံနေပါလျက် ပြည်နယ်တစ်ခု တောင်းဆိုခဲ့သော် သဘာဝကျပါသည်။ ပအိုဝ်းပြည်နယ်ကိစ္စသည် ရှမ်းပြည်နယ်တွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားများနှင့် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်သည်။ ညောင်နှစ်ပင်ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်စေ၊ နအဖဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်စေ၊ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ သမိုင်းအစဉ်အဆက် ချစ်ကြည်စွာနေထိုင်ခဲ့ကြသော ပအိုဝ်းအမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသည့် ဆီဆိုင်မြို့စားစင်ခွန်ကြည်၊ အမတ်ဦးအောင်သာ၊ ဦးလှဖေ၊ ဗိုလ်ချန်စုံနှင့် (ယနေ့ တိုင်တောင်ကြီးမြို့၊ မြေဖြူရပ်ကွက်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း အနီးတွင်နေထိုင်လျက်ရှိသော) ဦးကျော်စိန်တို့သည် ပအိုဝ်းအမျိုးသားတိုင်းသာမက ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားများပါ လေးစားရသော ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည်။

လက်ရှိပအိုဝ်းသားအမျိုးသားခေါင်းဆောင်အဖြစ် ခံယူထားသော ပအိုဝ်းဂုရုကြီးများအနေဖြင့် စံပြုထိုက်သော ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများ၏ အမွေကိုလက်ဆင့်ကမ်းထိန်းသိမ်းကာ ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားများနှင့်ချစ်ကြည်စွာ နေထိုင်ရေးကိုလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ နအဖ၏ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသမက်လုံးကို ယုံကြည်ပြီး လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဖန်တီးလာပါက ပအိုဝ်းပြည်သူအပါအဝင် ၅ သန်းမျှသော ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုကြီးအဖို့ လက်ခံမည်မဟုတ်ပါ။ လက်ရှိတွင် တောင်တန်းလူငယ်ဘော်လုံးအသင်းအပါအဝင် ပအိုဝ်းဂုရုကြီးများ အင်အားသည် ၅၀ လောက်သာရှိသည်ကို နှလုံးမူသတိပြု ဆင်ခြင်သင့်သည်။

စိုင်းမင်းလွင် (ရှမ်းပြည်)

ထိုင်ကျော့ရှင်းရှင်း-စိုင်း
 လံးလုင်၊ လံးသံမိုင်း စလး
 လံးသမ်မွန်၊ ရွှေကွန်၊ဝံ၊
 ဝီဆင်ဇိုင်းဂွမ်းပာဆင်မို၊
 ကဆိမ္မင်လုံလွမ်းသိုင်၊ဝီတုံလွမ့်
 မိုဆိဆင်၊ဇိုင်း ဆမ်မိုင်းကွမ်၊ဇေဆင်ဝင်း
 ကွမ်ကဆိရှာထွမ်၊တူရ်းသေကမ်း

တိတ်းတေးဂမ်းသိုပ်၊သင်၊သိုင့်လံးတီး 086-9249154

ရှက်ဂိုမ်းစလးကမ်၊လိုမ်းသူ
 ဇူးရှင်ဂွမ်း လံးဇူင်းလို့ဆိ
 ဂွမ်းရှက်၊ဂွမ်းပိုင်းပာဆင်မို၊
 ကဆိလီတိတ်းတမ်
 ရှာသိုင့်ထွမ်၊တူရ်းယူ၊စိပ်းဆိုင်

တော်လှန်ရေးသီချင်းကြော်ငြာကဏ္ဍ

တေးဂီတဝါသနာရှင် မျိုးချစ်ပြည်ချစ် တိုင်းရင်းသားလူငယ်များ သို့ နှိုးဆော်ဖိတ်ခေါ်ချက်။
 မျိုးချစ်တိုင်းရင်းသားလူငယ်များအဖို့ မိမိတို့တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်ရာဝါသနာထုံရာ လေ့လာလိုက်စားရာ တေးဂီတအနုပညာ ဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ရှင်သန်ရေး။ အမျိုးသားအကျိုးထောက်ကူ ပံ့ပိုးရေး၊ တိုင်းရင်းသားလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးအလုပ်အကြွေး ပြုသီချင်းခွေ/စီဒီများ ကြော်ငြာလိုပါက Independence သတင်းစာ စောင်၏ဤကဏ္ဍသစ် (စာမျက်နှာ ၃၉ အတွင်းနောက်ကြောပုံး ဆေးရောင်စုံ) မှကြိုဆိုပါသည်။

မိခင်ဘာသာစကားဖြစ်စေ၊ ဗမာဘာသာဖြစ်စေ - ကချင်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ သျှမ်း - ၇ ပြည်ထောင်တိုင်းရင်းသား မောင်မယ်တဦး/တဖွဲ့/တဒေသမှထုတ်လုပ်သော တေးသီချင်းများကိုအခြား ဒေသ/ပြည်ထောင်နေ တိုင်းရင်းသားများ နားဆင်ခွင့်ရလျှင် တနည်းတလမ်းအားဖြင့် ခံစားအားပေး ဖလှယ်နိုင်ကြမည်ဟု ယူဆပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤကဏ္ဍတွင်ထည့်သွင်းစေရန်ပေးပို့ပါက အလကား (free) ကြော်ငြာပေးပါမည်။

သီချင်းခွေ/စီဒီပေးပို့ပါက (အင်္ဂလိပ်/ဗမာစာမပါရှိလျှင်) အဆို ရှင်/တီးဝိုင်းအမည်၊ ပါဝင်သောသီချင်း အချို့၏ အနစ်ချပ် (အဓိပ္ပာယ်) အနစ်သာရ ဦးတည်ချက်၊ နောက်ခံအကြောင်းရင်းအတိုချုပ်၊ ဖြန့်ချိ သည့် နေရာ၊ တောင်းခံ/ဝယ်ယူနိုင်သည့် ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ/ ဖုန်း၊ အီးမေးလ် စသည်တို့ကိုပါ ပူးတွဲပေးပို့စေလိုပါသည်။

ယခုလ ကနဦးဆုံး EQUAL ၏ Suffering ကရင်တော်လှန်ရေး သီချင်းစီဒီကို ဖော် ပြုလိုက်ပါသည်။

Equal ကို ၂၀၀၆ နိုဝင်ဘာတွင်(အသက် ၁၉-၂၇ နှစ်) မျိုးချစ် ကရင်လူငယ် ၅ ယောက်စတင်ထူထောင်ခဲ့၏။ အဆိုရှင် Jester Thakolo က တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ဤ Suffering မှာပထမဦးဆုံး album ဖြစ်သည်။ သီချင်း ၁၂ ပုဒ်အနက် ၁၀ ပုဒ်မြောက်သီချင်းမှာသံလွင် ရေကာတာဆန်၊ကျင်ရေး/တည်ဆောက်မှုကာကွယ် တားဆီးရေးဖြစ်ပြီး ၇ ပုဒ်မြောက်မှာ ကမ္ဘာ့ဆုအသီးသီးရမယ့်တောင်ဆေးခန်း ဂရုဏာ

ရှင် ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်၏ အနစ်နာခံကျေးဇူးပြုမှုလုပ်ရပ်များကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုထားသည်။ ကွယ်လွန်သူ ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ဒေါ်ဒေါ်မြည်တော်လှန်ရေးသမားကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောဘိုမြကဲ့သို့ - အနာဂတ်ကြယ်ပွင့်လူငယ်များ၏ ကဏ္ဍအရေးပါပုံ ဖော်ကြူးတိုက်တွန်း ထားသောသီချင်းလည်းပါဝင်သည်။

Equal မှ ကရင်လူငယ်များသည် KNU အရာရှိအချို့၏သားများ ဖြစ်ပြီး အများစုမှာမဲဆောက်တွင်နေထိုင်ကြသည်။

ဆက်သွယ်နိုင်သည့်လိပ်စာမှာ - email : christoneler@yahoo.com, thakolo-o5@yahoo.com
 Tel : 087 199 5008, 087 085 9576

လိုဝ်းရွှင်ကမ်,လမ်,လွင်း

ဂမ်ဆမ်ရွှင်လဝ်းလိုဝ်းမွဂ်,ဂွမ်
 လိုဝ်းကွမ်ဝုးမွဂ်,လိင်-လိပ်ဆပ်ပွင်ပဂ်,
 ကမ်ဝုးမဂ်,မုမ်,ထိုမ်,ဂေးမီး
 ပေးဂီးပုင်,ခွင်,လိင်တင်းတူမ်;
 လိုသျှင်,မုမ်;လွမ်းမိုဝ်းထုပ်းရှမ်
 ရိုဂ်းသမ်လွံမိုဝ်းရှမ်းစားဂတ်း
 ရွှင်တတ်းမဂ်းပိဂ်,ပိုင်းဂေးလီ
 ပေးပိမ်သီရှင်;ခိုင်းမိုဝ်းလွံ
 ထုဂ်,ကမ်းစွဲယုဂ်ယွင်းတင်းပိုဂ်း
 လိုဝ်းရွှင်ကမ်,ခိုဂ်.ပိင်ပဂ်းဗျင်လွမ်ဂိမ်

SKH (15/1/08)

* သျှင်, = ပိုတ်,လိင်;လိင်မေင်, = နာံဂ် = သဝင်,
 (မမ်းယိုင်းယိမ်းပိမ် ရွပ်)

Photo - SKH (SHAN)

တဂ်.ယမ်တုင်းမိုင်းမမ်း;
 ရိုဂ်းရွမ်းလွင်းမိုဝ်း,လမ်း/တိုမ်,သမ်း/ယုင်းဗမ်း/ဂွပ်ယမ်း;
 ဂံယမ်လွင်းထင်,ရှင်;သိုဝ်းဆူပ်

အနုစ် ၆၀ လွတ်လပ်ရေး
 အကြောက်ဘေးမှမလွတ်နိုင်
 ကြေကွဲလက်မိုင်းချ
 စစ်အာဏာအောက်ကပြည်သူ ...

Handwritten signature

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand

ตู้ ปณ. 15 ปณฝ. นองหอย อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50007

e-mail: shan@cm.ksc.co.th www.shanland.org, www.mongloi.org